

^ KÜR D xalqı mübariz və qəhrəman xalqıdır

DİPLOMAT H.Əliyev

№ 33 (232) 16 - 22 sentyabr, İlon, sal 2013 **Həftəlik İctimai-siyasi qəzet** Qiyməti: 40 qəpik
 Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin **Rojnama heftename civakî û siyasî** Hêjaye:

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman? Qədim Avropanın xaçpərəstləri, Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər, Qurtarmış İslamı çox ağır dardan! Yüz illər sındırmış göy məşidləri. Kürdün dərgahına daim baş əyər.
Səbahəddin Eloğlu

Səh. 2

İlham Əliyev 234, 125 və 121 nömrəli orta məktəblərin binalarının əsaslı təmir və yenidənqurmadan sonrakı vəziyyəti ilə tanış olmuşdur

Səh. 4-5

GÜLLƏ ATMADAN HAKİMİYYƏTƏ GƏLƏN DÜNYA SİYASƏTÇİSİ

Səh. 8

Mesud Barzanî ji bo Kongreya Netewî diçe Tirkîyê

Səh. 6-7

"Azərbaycanda kürd xalqı və demokratik insanlar PKK-nı Kürdistan Milli Azadlıq Hərəkatı kimi qəbul edir"

Səh. 9

Nêçîrvan Barzanî: Qdrê aramiya Kurdistanê bizanin

DENGÊ XWE BIDIN LÎSTA 110 YA PDK

1. Ji bo bi cîh anîna armanca can goriyên kurd û Kurdistanê
2. Ji bo ku milletê kurd jî ciyê xwe di nava milletên serbixwe û azad de bistîne
3. Ji bo ku êdî tu dijminên pîs û gemar destên xwe dirêjî gerdena namûsa me neke
4. Ji bo ku dewlemendiyên axa welatê me ji bo pêşeroja zarokên me re bimîne
5. Ji bo Kurdistanek pêşketî
6. Ji bo Kurdistanek mezin
7. Ji bo Kurdistanek Serbixwe Azad û Demokratîk.. Werin xwedî li serok û rêberên xwe derkevin û dengê xwe bidin Lîsta 110 ya Partiya Demokrata Kurdîstanê. Ji ber ku xwedî doza kurd û Kurdistanê ew in..

Курдская конференция не будет вредить интересам соседей Səh. 14

Arinç: Em Ne Dijî Perwerdehiya Zimanê Zikmakî ne Səh. 11

Барзани предупреждает врагов Курдистана Səh. 15

Hakların pazarlığı olmaz Səh. 12

KCK: Tirkîyê dijmintiya Kurdên rojava dike Səh. 8

Основатель РПК говорит, что мирный процесс с Турцией еще не закончен Səh. 14

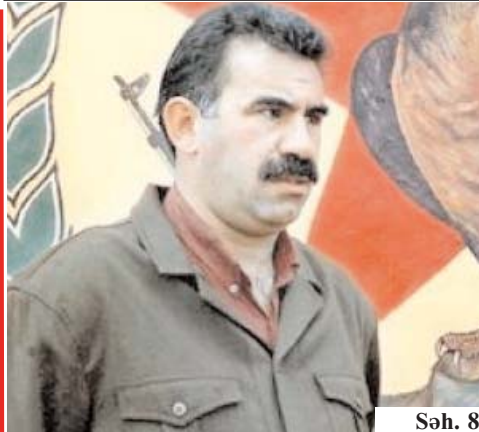
Səh. 13

B D P heyeti İmralı'ya gidiyor

Səh. 3

Li Azərbaycanê Xemxurekî Kurdewar Tahir Silêman

Səh. 8

Ocalan: Divê MIT rasterast bi Qendîlê re biaxife

Səh. 10

Фалах Мустафа о беженцах Сирии и Иракском Курдистане

İlham Əliyev Bakının Xəzər rayonundakı 234, 125 və 121 nömrəli orta məktəblərin binalarının əsaslı təmir və yenidənqurmada sonrakı vəziyyəti ilə tanış olmuşdur

Bakı şəhərinin və onun işlərlə bağlı Prezident İlham Əliyevə məlumat verdi.

inkişafına dair Dövlət Proqramına uyğun olaraq orta məktəb binalarının əsaslı təmir və yenidənqurma işləri davam etdirilir.

Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva əvvəlcə 234 nömrəli orta məktəbin binasında aparılan əsaslı təmir və yenidənqurma işləri ilə tanış oldular.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Hacıbala Abutalıbov görülən

işlərlə bağlı Prezident İlham Əliyevə məlumat verdi.

Bildirildi ki, 234 nömrəli orta məktəb 1980-ci ildə inşa olunmuşdur. 1176 yerlik məktəbdə 850 şagird təhsil alır. Məktəbin bütün sinif otaqları, fənn kabinetləri, yeməkxanası, kitabxanası, akt və idman zalları təmir edilmiş, təhsil ocağında əsaslı yenidənqurma işləri aparılmış, yüksək standartlara uyğun şərait yaradılmışdır. Tədris müəssisəsində kompyuter sinifləri fəaliyyət

göstərəcəkdir. Məktəbin işıqlandırma və istilik sistemi də yenidən qurulmuşdur. Ərazidə abadlıq və yaşıllaşdırma işləri görülmüşdür.

Sonra Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva 125 nömrəli orta məktəbə gəldilər. Burada da görülən işlərlə bağlı dövlətimizin başçısına məlumat verildi. Qeyd edildi ki, məktəb 1939-cu ildə inşa olunmuşdur. 2011-ci ildə dövlətimizin başçısı bu məktəbdə olarkən yeni binanın inşa edilməsi barədə yerində göstərişlər vermişdir. Prezident İlham Əliyevin tapşırıqlarına uyğun olaraq məktəbin yeni binası yüksək standartlara uyğun şəkildə inşa olunmuşdur. 760 yerlik yeni məktəbdə hazırda 560 şagird təhsil alır. Məktəbin akt və idman zalları yüksək tələblər səviyyəsindədir. Bu məktəbdə də müasir kompyuter sinifləri yaradılmışdır. Təhsil müəssisəsi ən müasir avadanlıqla, işıqlandırma və istilik sistemləri ilə təchiz edilmiş, ətraf ərazilərdə abadlıq işləri aparılmışdır.

Daha sonra Prezident

İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Binə qəsəbəsindəki 121 nömrəli orta məktəbdə yaradılan şəraitlə tanış oldular. Burada görülən əsaslı təmir və yenidənqurma işləri ilə bağlı məlumat verildi. Bildirildi ki, 1934-cü ildə inşa olunan məktəbdə 2006-2007-ci illərdə əlavə korpus inşa edilmişdir. Məktəbin köhnə korpusu

400 şagird yerlik yeni korpus inşa olunmuşdur. Məktəbin bütün sinif otaqları ən müasir tələblər səviyyəsindədir. 1040 yerlik məktəbdə hazırda 870 şagird təhsil alır.

Dövlətimizin başçısı və xanımı yaradılan şəraitlə yaxından tanış oldular. Yeni korpusda yüksək səviyyədə iclas və idman zalları qurulmuş, müasir işıqlandırma və

yararsız vəziyyətdə olduğuna görə 2012-ci ildə sökülərək müasir standartlara uyğun

istilik sistemləri yaradılmışdır. Məktəbin ətrafı abadlaşdırılmışdır.

İlham Əliyev Xalq Artisti Arif Məlikova "Heydər Əliyev" ordeni təqdim etmişdir

Prezident İlham Əliyev Xalq Artisti, Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, professor Arif Məlikova Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafında müstəsna xidmətlərinə görə "Heydər Əliyev" ordeni təqdim etmişdir.

Prezident İlham ƏLİYEV dedi: Hörmətli Arif müəllim, mən sizi ad gününüz, yubileyiniz münasibətilə ürəkdən təbrik etmək istəyirəm. Sizə cansağlığı, uzun ömür arzulayıram. Siz Azərbaycan musiqi mədəniyyətinə böyük töhfə vermişsiniz. Siz böyük bəstəkar, gözəl müəllim, gözəl vətəndaşsınız. Sizin əsərləriniz Azərbaycan xalqının qəlbində yaşayır. Əminəm ki, həmişə yaşayacaqdır. Siz bir çox simfoniya müəllifsiniz, gözəl mahnıların müəllifsiniz. Əlbəttə, artıq 50 ildən çoxdur müxtəlif ölkələrdə nümayiş etdirilən "Məhəbbət əfsanəsi" baleti hesab edirəm ki, sizin yaradıcılığınızın zirvəsidir. Siz, eyni zamanda, pedaqoq, müəllim kimi öz işinizi davam etdirirsiniz. Gənc bəstəkarların hazırlanmasında sizin böyük rolunuz vardır. Siz Azərbaycan xalqının fəxrisiniz. Böyük bəstəkar və Azərbaycan musiqisinin klassikisiniz. Bu, həqiqətdir. Bir məsələni də vurğulamaq

istəyirəm ki, sizin həmişə çox açıq-aydın və birmənalı vətəndaşlıq mövqeyiniz olmuşdur. Siz bütün dövrlərdə həqiqəti, ədaləti müdafiə etmişiniz. Bütün dövrlərdə öz mövqeyinizi bildirmisiniz. Yəni, bu, hər bir ziyalı, hər bir vətəndaş üçün nümunə olmalıdır. Hər bir insanın, xüsusilə cəmiyyətdə böyük nüfuz malik olan insanların vətəndaşlıq mövqeyi olmalıdır. Xalqımız, millətimiz üçün ən ağır günlərdə - 20 Yanvar faciəsi baş verdikdə siz Azərbaycan xalqının haqq sesini dünyaya çatdırdınız. O vaxt Azərbaycan müstəqil dövlət deyildi, bizim informasiya çatdırmaq imkanlarımız çox məhdu idi, Sovet İttifaqında azad mətbuat yox idi. Bax, sizin kimi tanınmış insanlar vasitəsilə Azərbaycan xalqının haqq səsi dünyaya çatdırılırdı.

Bunu mən xüsusi vurğulamaq istəyirəm ki, əsl ziyalını fərqləndirən cəhətlərdən biri də onun vətəndaşlıq mövqeyidir, öz xalqına bağlılığıdır, öz dövlətinə sədaqətidir. Sovet dövründə və müstəqillik dövründə sizin fəaliyyətiniz yüksək qiymətləndirilmişdir. 1998-ci ildə siz Azərbaycan dövlətinin o vaxtkı ən böyük ordeni olan

"İstiqlal" ordeni ilə təltif edilmisiniz. Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən bu orden sizə verilmişdir. Ulu öndər Heydər Əliyev ilə sizi şəxsi

əlaqələr bağlayırdı. Mən bilirəm ki, hər iki tərəfdən böyük hörmət göstərilirdi. Sizin dostluq münasibətləriniz, hesab edirəm ki, cəmiyyət üçün də çox əhəmiyyətli idi. Bu gün siz 80 illik yubileyinizi hər zaman olduğu kimi, böyük ruh yüksəkliyi ilə, çox yaxşı fiziki formada qarşılayırsınız. Mən buna çox sevinirəm. Bu gün müstəqil dövlətimizin ən ali ordeni olan "Heydər Əliyev" ordenini sizə təqdim etmək istəyirəm. Bu gün mənim

Sərəncamımla siz "Heydər Əliyev" ordeni ilə təltif edirsiniz. İcazə verin, bu ali mükafatı sizə təqdim edirəm.

Dövlətimizin başçısı "Heydər Əliyev" ordenini Xalq Artisti Arif Məlikova təqdim etdi.

Arif MƏLİKOV dedi: Bilir-

liyəm. Fəxr edirəm ki, "Məhəbbət əfsanəsi" ilə, bütün əsərlərimlə mən öz Vətənimə, öz torpağıma borcluyam. Bu, təbiidir. Bunu Sizin sözlərinizdən sonra deyirəm. Əgər Allah bizim ömrümüzü bir az da uzatsa, hələ qabaqda böyük əsərlər yazmaq

sınız, deyir, "Ot kökü üstə bitir".

Mən şübhə etmirdim ki, Sizinlə belə söhbət olanda bu qədər dəqiq və dünya düşüncəsindən ortaya gələn məsələlər vardır. Bu qədər sözlərinizdən sonra mən fəxrle bir şeyi deyə bilərəm ki, bu gün nə Azərbaycanda, nə də başqa ölkələrdə yaşayan bəstəkarın 60-dan çox premyerası olub, ikinci, mən bununla fəxr edirəm. Çünki o proqramın üstündə mən mütləq yazıram, mən azərbaycan-

üçün düşüncələr var və onların üzərində çalışıram.

Bilirsiniz, o qədər gözəl sözlər dediniz. Mən doğrudan da Sizin atanızla yaxın olmuşam. Siz dediniz, "İstiqlal" ordenini mənim boynuma asıb. Bu, mənim üçün fəxrdir. Amma ondan böyüyü də şəxsən onun mənim sənətimə verdiyi qiymət və onun təhlilidir. Mən sözümdə və sənətimdə çalışacağam ki, o şeyləri doğruldum. Sizə təşəkkür edirəm.

Li Azerbaycanê Xemxurekî Kurdewar Tahir Silêman

Ji aliyê SALÎHÊ KEVÎRBÎRÎ 8 demjimêr berê

Tahir Silêman namzetê serokkomariyê ye

Meha pêşiya me li Azerbaycanê hilibjartina Serokomariyê heye. Jixwe yek ji sedema nivîsandina vê gotarê ew e ku kurdek di vê hilibjartinê de dibe berendam û ew jî Tahir Silêman e. Tahir Silêman yek ji kurdên me yên Azerbaycanê ye ku bi rojnamegerî û welatperweriya kurdî tê naskirin. Ew sala 1954-ê li gundekî bi navê Xalîsê ya nehîya Vediya Ermenistanê hatiye dinyayê. Xwendina seretayî û navîn li heman gundî, xwendina bilind jî li Bakûya Azerbaycanê kiriye. Sala 1980-yî, li Develiya Vediya Ermenistanê dest bi mamostetiya Kurdî û Azerkî dike. Di destpêka sohbeta me de dixwazim ew behsa serpêhatiya bav û bapîrên xwe bike. Dibinim ku êl û eşîra wî xwedî serpêhatiyeke dûvedirêj û balkêş e:

"Bav û kalên me di serdema Peymana 'Qesrî Şîrînê', piştî Şerê Sunne û Şîeyan de ji devera Barzana Dihokê hatine Diyarbekirê, ji wir derbasî Wanê bûne û piştî şerê Ermeniyân û Tirkân derbasî Ermenistanê bûne."

Helbet serpêhatiya vê malbatê, dûvedirêjtir û xembartir e. Her wekî tê zanîn, kurdên

û pencereyên trêne re tene avêtin. Lewma jî kurdên di wan trênan de fêrî tiştêkî bibûn; dema kesek ji wan dimiriya, ji bo leşker ew navêjin, di nava lihêf, dewşek û potan de vedişartin. An dema trêne li devê erekê radiwestiya bi awayeke dizî, an jî dema gihîştibûn ser xakên Asya Navîn miriyên xwe binax û çal kiribûn...

Di wan serdeman de, malbata Tahir Silêman jî rastî vê karesatê hatiye. Sala 1937-ê, bi fermana Serokdewletê Yekitiya Komarên Sovyeta Sosyalist û Sekreterê Giştî Yê Partiya Komûnîst Josef Stalin kurd ji Ermenistanê, bi taybetî jî kurdên li ser sînorê Tirkîyê û Çemê Arasê ber bi Kazakistan, Kirgîzîstan û Ozbekîstanê ve tene sirgunkirin. Malbata wî jî di vê

Kurdên misilman ên li Ermenîstanê jî direvin Kazakistan, Kirgîzîstan, Ozbekîstanê cem

Tahir Silêman piştî ku tê Bakûyê, di rojnameya 'Res-pûblîkayê' de kar dike ku roj-

cara yekem Hesên Aliyevê birayê Haydar Aliyev -Avakar û Serokdewletê Azerbaycana piştî hilweşîna Yekitiya Sovyetê- sala 1947-ê wekî kurdek dibe namzetê zanyariyê/ilme û xwe wekî "Îlimdarê Yekem ê Kurd" dide nasandin.

Li gorî Tahir Silêman çî ji dewletê, çî jî ji gele Azerî kesê hay ji namzetiya wî heye kêfxweş e. Pirsra min a bi renge; "Tu jî dizanî ku endametiya te simbolîk e û tu nayî hilibjartin. Gelo te çima xwe kir berendam, sebebên te çî ne?" wiha dibersivîne: "Sedema sereke ew e ku ez moralê bidime civaka Kurdên Azerbaycanê û kurdên dinyayê. Sedema duyem ew e ku tirs û xofên ji Sovyeta Berê mayî ji holê rakim. Sedema sêyem jî ew e ku ez bingeheke baş ji bo hilibjartina parlamen-toyê deynim." Daxwaza Tahir Silêman ji Hikûmeta Kurdistanê Federe ew e ku pêwendiya xwe ligel Hikûmeta Azerbaycanê deyne û bi wan bide selmandin ku ew piştevanê Kurdên Azerbaycanê ne. Li gorî wî, dema Hikûmeta Kurdistanê vê yeke bike, ewê denge Kurdên Azerbaycanê ne tenê di nav Azeriyân de, her wiha ewê Kurd li seranserê dinyayê bene naskirin. Wekî gotina dawî dixwazim Tahir Silêman li ser hejmara Kurdên Azerbaycanê û Kurdbûna malbata Serokomarê niha Îlham Aliyev û bavê wî Haydar Aliyev -Serokomarê Berê- çend agahiyan bide. Di bersiva wî de em pêrgî agahiyan balkêş tînin:

"Li gorî lêkolîna min, bi awayeke ne-fermî li Azerbaycanê bêhtirî 2.500.000 kurd hene. Lê piraniya wan asîmîle bûne. Dane û belgeyên resmî dibêjin ku hejmara kurdan 13 hezar e. Rast e, Haydar Aliyev Kurd e. Ew Kurdê Diyarbekirê ye. 150-200 sal beriya niha li ser mêrkûştinê ji Diyarbekirê hatine Azerbaycanê."

* Di hejmara 215-ê ya Rojnameya Rûdawê Çapa Ewropayê de hatiyê weşandin ku li Kolna Almanyayê, bi periyoda heftane tê weşandin. (S.K)

rudaw.net

salihkevîrbîrî@hotmail.com

karesatê de sirgûnê Ozbekîstanê dikan. Kalîkê wî sala 1940-î careke din vedigere Ermenistanê. Piştî mirina Stalin û sirgûna 17-18 salan, vê carê êl û eşîra wan vedigere

ber û pismamên xwe yên ku sala 1937-ê sirgûn bibûn. Beşek ji wan terkese Rûsya û Ewropayê bûn. Beşek ji wan jî xwe li sînorên Azeriyân dixin. Tahir Silêman û malbata xwe jî

nameya Serokatiya Azerbaycanê ye.

Piştî hewcedarî dibine ku rojnameyêke taybet ji bo Kurdan amade bike. Çend sal paşê ango sala 2003-yê rojnameya bi navê 'Dîplomata Kurd' derdixê û ev rojname bêhtirî 10 sal in ku bi çar zimanan; Kurdî, Azerî, Rûsî û Tirkî hewla rojnamegeriyê dide û dixwaze bibe xemkêşeke Kurdan. Rojnameya Dîplomata Kurd bi periyodên heftane derdixê, 16 rûpel e û heta niha 230 hejmarên wê derketine.

Em careke din vegeerî ser berendametiya Tahir Silêman bo Serokomariya Azerbaycanê. Ew ji xwe û berendametiya postê Serokomariyê piştî qayîl e: "Civaka kurdên Azerbaycanê min baş nas dikan. Lewre jî ji bo Serokomariya Azerbaycanê, piştevaniya namzetiya min kirin.

Armanca me ew e ku neteweyên din jî bizanibin neteweya kurd li Azerbaycanê neteweyêke girîng e."

Ji bo hilibjartina Serokomariyê heta niha 21 berendam namzetiya xwe eşkere kirine. Reng e ku di nav wan namzetan de Kurd hebin, lê ji bilî Tahir Silêman kesek tuneye ku bi kurdîtiya xwe beşdarî li hilibjartinan dike.

Di tarîxa Azerbaycanê de

Kafkasyayê, di serdema Josef Stalin de pêrgî kareseteke mezin tînin. Sala 1937-ê ji Ermenistanê; sala 1944-ê ji Gurcîstanê ber bi çolîstanên Asya Navîn ve tene sirgunkirin. Di vê sirgûna du mehî ya serma û seqema payîz û zivistanê de, bi hezaran kurd di rêwîtiya trênan barhilgir û kamyonên heywanan de nexweş dikan û jiyana xwe ji dest dimirin. Jin, zarok û pîr û kalên ku di van trênan de dimirin, ji hela 'Leşkerên Sor' ên Sovyetîstanê ve, ji kûlek

Ermenistanê. Tahir Silêman li wir jî dayîk dibe.

Heta niha jî du gorên kalbavên me, li devê erekê tunene!.."

Sala 1988-ê sirgûn û penaberî dîsa dibe para malbata wî. Şerê Qerebaxê di navbera Ermeniyân û Azeriyân de destpê dikan. Ji her du neteweyan gelek kes di şer de tene kuştin. Ermeniyên Azerbaycanê direvin Ermenistanê; Azeriyên Ermenîstanê direvin Azerbaycanê.

di heman salê de tevî bi hezaran malbatên Kurd ên li Ermenistanê bere xwe didin Azerbaycanê û vê gavê jî jiyana xwe li wir berdewam dikan. Ew niha li Bakûya paytext dijî. Ji ber vê hindê di sohbeta me de wiha dibêje: "Birê Salih tiştê hatiye sere kurdên me yên Kafkasyayê, Xwedê neyîne sere gurê çol û çiyân! Heta niha jî du gorên kalbavên me, li devê erekê tunene!.."

Xwedî û Sernûserê Rojnameya 'Dîplomata Kurd'

GÜLLƏ ATMADAN HAKİMİYYƏTƏ

Xalq kimə səs ver

Dünyanın inqilab sistemi, siyasətçiləri Azərbaycan xalqının xilaskarı, Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev cənablarının inqilabından,

günə qədər həmvətənlərinin qanını tökdü və başına gələnlər hamıya məlumdur.

Belə diktatorların sayını artırmaq olar.

qapılarının, Avropa bazarının üzümüzə bağlanması demək olardı. Biz məcburi yenə də keçmiş "ağamız" olan rus çinovniklərinin boyunduruğu artına yalvararaq, xahiş edərək keçməli idik.

Hələ mən Əlikram Hümətovun "Talış-Muğan" Respublikasından, onun gələcəkdə İran İslam Respublikasına birləşməsindən, Sürət Hüseynovun "xanlığından", şimaldan rusların ləzgilərin "Sabval" təşkilatının əli ilə Siyəzənə qədər ərazi iddiasından, Balakən, Qax, Qəbələ kimi strateji bölgələrə göz tikənlərdən danışmıram.

Dünya dövlətlərinin rəhbərləri humanistliyi, uzaqgörənliyi, əfv etməyi, bağışlamağı Azərbaycanın cavan prezidenti İlham Əliyev cənablarından öyrənməlidirlər. İlham Əliyev cənabları neçə-neçə ömürlük həbsə məhkum olunmuş insanları əfv etdi, ümitsiz ailələri sevindirdi və Azərbaycandakı münaqişə ocaqlarını uzaqgörən siyasəti ilə aradan götürdü. İlham Əliyev cənablarının humanist siyasəti Türkiyə, İran, Suriya kimi ölkələrin dövlət rəhbərlərinə örnək olmalıdır.

"Bakı-Tbilisi-Ceyhan" əsrin dünyəvi sülh müqaviləsi

Bizi bütün bu bəlalardan Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti qurtardı. Onun uzaqgörən siyasəti, həyata keçirdiyi dünyəvi layihələr, böyük dövlətlər, beynəlxalq birliklər, təşkilatlar tərəfindən dəstəkləndi, ölkədə siyasi sabitlik yarandı və dövlətimiz quruculuq yoluna qədəm qoydu. Son illər əhəlinin ölkəmizin rifahı yaxşılaşdı, yüzlərlə parklar salındı, yollar abadlaşdırıldı, əfsanəvi körpülər tikildi, yeni kəndlər, qəsəbələr inşa edildi.

Hörmətli prezidentimiz, İlham Əliyev cənablarının operativ təşkilatçılığı sayəsində "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" neft kəməri, Bakı-Ərzurum qaz kəməri vaxtında sə-

mərəli çəkilməsi sayəsində, yüzlərlə ölkələri Azərbaycana bağladı. Bu inkişafa görə, indi dünya dövlətləri istəsələr də, istəməsələr də bizi dəstəkləməkdədirlər.

Xəyalım məni o illərə apardı, Ulu Öndərlə olan görüşüm yada düşdü.....

1992-ci ilin dekabr ayı idi. Hər yerdə hərə-mərclik hökm sürürdü. Cəbhədə itaətsizlik, özbaşınalıq yaranmış, günü-gündən torpaqlarımız əldən gedir, şəhidlərimizin sayı artırdı. Azərbaycan yas içində idi. Ölkəmizin hər yerində yaxsanalar qurulmuşdu. Hər gün cəbhədən xoşagəlməz xəbərlər gəlirdi. Heç kim, heç kimin ərizəsini oxumaq istəmirdi. Demək olar ki, ölkə idarə olunmaz xaosa çevrilmişdi.

Yuxarıda qeyd etdiyim kimi, o dövrlərdə Azərbaycanda böyük hərə-mərcliklər nəticəsində vətəndaş müharibəsinin başlamasına zəmin yaranmışdı, qardaş qırğını başlamışdı. Bunu gören xalq, xalqımızın dahi oğlu, əzəli və əbədi milli liderimiz Heydər Əliyev cənablarını Bakıya dəvət etdi

Heydər Əliyev yenidən hakimiyyətə gəldi və tariximizi, dinimizi, dilimizi, mədəniyyətimizi, parçalanmaq üzrə olan Vətənimizi xilas etdi.

O, Azərbaycan xalqını, Azərbaycan dövlətini məhv olmaqdan, dünya xəritəsindən silinməkdən birdəfəlik xilas etdi. Ölkəmizdə yaşayan milli azlıqlar Heydər Əliyevi, onun apardığı dünyəvi siyasətini böyük məhəbbətlə sevirilər və dəstəkləyirlər. Bu sevgi, bu məhəbbət xalqımızın ürəyində əbədi qalacaq. Çünki xalqımız və ölkəmiz üçün taleyüklü anlarda, düşmənlərimiz etnik azlıq amilindən istifadə etmək istədilər. Azərbaycan xalqının ayrılmaz hissəsi olan azsaylı xalqları fəlakət qarşısında idilər. Məhz vaxtında hakimiyyətə xalq tərəfindən gətirilən Heydər Əliyev cənabları onları bu fəlakətdən xilas etdi.

Üç saata qədər o müdrik insanla söhbət etdik. Olduqca sakit, səbr və təmkinlə bizi dinlədi. Müdrik, qayğılı, mavi okeanlar kimi sonsuz, dərin və mənalı gözləri ilə sanki insanların qəlbini, düşüncəsini oxuyurdu. Zaman keçdikcə, həqiqətən onun nə qədər uzaqgörən siyasətə malik olduğunu daha çox dərk etdim.

O, Azərbaycanımızın inkişafı və dirçəldilməsi üçün bir çox müqavilələr və kontraktlar bağlayıb, dəyərli görüşlər keçirib. Bu müqavilələrlə o, Azərbaycanımızı dünya dövlətlərinə tanıtdı, dünya dövlətlərini Azərbaycana bağladı və dünya səhmdarlarını Azərbaycana sərmayə qoymağa sövq etdi. Azərbaycanımız üçün çox dəyərli olan bu müqavilələrdən biri də "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" əsrin müqaviləsidir. Bu müqavilənin imzalanmasını düşünəndə, insana yalnız iqtisadi mənfəət və neft ixracatı gəlir. Lakin bu məsələ barədə dərinləndirəndə düşünəndə görürük ki, müdrik insan, xalqımızın ulu öndəri, Heydər Əliyev bu müqavilə ilə Azərbaycan, Gürcüstan, Qazaxıstan, Türkmənistan, Türkiyə, Avropanın bir sıra dövlətlərini, eləcə də ABŞ-ni və bu ölkələrlə əlaqəsi, bağlılığı olan ölkələri biri-birinə bağlayıb və sazişsiz, müqaviləsiz bu ölkələr arasında sanki sülh müqaviləsi imzalayıb. Bu ölkələr bundan belə biri-birinin müdafiəsinə qalxmağa, biri-birinin sözünü deməyə, arxa durmağa, yardım etməyə məcburdurlar. Çünki Ulu Öndərin uzaqgörən siyasəti sayəsində bu ölkələr özləri də bilmədən biri-birinə bağlandı və özü də elə güclü qüvvə ilə bağlandı ki, bu bağlılığı heç bir qüvvə pozma bilməz.

Hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənabları vaxtında "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" neft kəmərinin inşasına başladı, onunla bərabər "Bakı-Qars" qaz kəmərinin bünövrəsini qoydu və həyata keçirdi. Azərbaycanımız üçün həyatı əhə-

Gərək nəbzini
Vətənin nəbzi ilə
vursun.
Heydər Əliyev

böyük siyasətindən dərs almalı və örnək götürməlidirlər. Beləki, Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev güllə atmadan, xalqın xahişi və tələbi ilə hakimiyyətə gəldi, Azərbaycanı və Azərbaycanda yaşayan azsaylı xalqları böyük fəlakətdən xilas etdi.

Bəli Ümummilli lider, Böyük Heydər Əliyev mülki geyimdə təyyarədən düşdü və ilk işi qardaş qırğını baş verən Gəncəbasara getdi, silahsız, qorumasız. Qısa müddətdə ölkənin sabitliyini pozan bütün silahlı qüvvələrə elə siyasi gediş etdi ki, onlar silahları ilə birlikdə gəlib "torbaya" girdilər və bir də ayıldılar ki, cəza-çəkmə məntəqələrindədirlər. Heç kimin təsəvvür etmədiyi qısa bir vaxtda atəşkəs elan etdi və respublikada sabitliyi yaratdı. Böyük humanistlik edərək, ömürlük həbsə məhkum edilən o silahlı dəstələrin rəhbərlərini azadlığa buraxaraq dedi: "Siz gedin ailələrinizi idarə edin, sizlər dövləti idarə etməyə qadir deyilsiniz".

Bəli bir güllə atmadan hakimiyyətə gəldi və yaxsanaları toyxanalarla əvəz etdi, Azərbaycanı dünyaya tanıtdı, indiki sabitlik, inkişaf göz qabağındadır.

Görürsünüz, Suriyada neçə illərdir qardaş qırğını gedir, Mustafa Kamalın Cümhuriyyətinin yaranmasında edilən qətləmlər və yaranan gündən bu günə gədər qardaş qanı axıdılır. İnanıraq ki, Türkiyənin indiki baş naziri Rəcəb Təyyib Ərdoğan cənabları, Heydər Əliyev siyasətindən dərs alaraq Türkiyədə yüz ilə yaxın davam edən qardaş qırğınına son qoyacaqdır.

Səddam kimi diktator qan tökərək hakimiyyətə gəldi, gedən

Lakin bunlardan fərqli olaraq, dünya siyasətçiləri öndərlərindən olan, Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev bir güllə atmadan hakimiyyətə gəldi və müdrik siyasəti nəticəsində Azərbaycanımızı inkişaf etmiş ölkələr sırasına çıxardı. Bəli, dünya siyasətçiləri, rəhbərləri Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev siyasətini öyrəniş və bəhrələnməlidirlər.

Zaman keçdikcə, Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev siyasətinin dərinliyini daha aydın görmək olur.

Təsəvvür edin, əgər Ulu Öndər, Heydər Əliyev hakimiyyətə vaxtında gəlməseydi, atəşkəs müqaviləsi bağlanmasaydı, ermənilər Azərbaycan torpaqlarına olan təcavüzünü bir az da genişləndirərək, özlərinin dediyi kimi, Gəncəbasar da daxil olmaqla, Kürə qədər işğal edə bilsəydilər. Bir anlığa təsəvvür edin, Gəncəbasarın köçkünləri, erməniyə girov düşənləri, Gürcüstan, Rusiyaya qaçanları, malı-mülkü bir anın içində əlindən çıxaraq girov, qaçqın-köçkün halına düşən xalqın durumu necə ola bilərdi? Onsuz da problemlər içində yaşayan Borçalı mahalındakı soydaşlarımızın durumunu, Türkiyənin Azərbaycanla və türk dünyası ilə əlaqəsinin kəsildiyini düşünərək nəticəni ağıla gətirmək kifayətdir.

Ermənilərin əlinə düşəcək Mingəçevir su anbarının suyu buraxılışdı, bir an başımıza gələcək faciələrin böyüklüyünü düşünmək lazımdır. Kür çayı hövzəsində olan şəhər, rayon və kəndlərimizin əhəlisinin durumunu göz önünə gətirmək kifayətdir.

Gəncəbasarın işğalı, Avropa

GƏLƏN DÜNYA SİYASƏTÇİSİ NƏCƏYİNİ GÖZƏL BİLİR!

miyyəti olan "Bakı-Axalkalaki-Qars" dəmir yolunun müqaviləsinə qol çəkdi və Gürcüstan, Türkiyə rəhbərləri ilə birlikdə, bu projentin təməlini qoydu. Bu müqavilələr bir çox ölkələrə böyük həyati əhəmiyyət kəsb etsə də, hər zaman bizi və bizim kimi ölkələri "boyunduruq"da saxlayan Rusiya kimi hegemon ölkələrə sərfəli deyildi. Neçə illərdir ki, Qarabağ məsələsini meydana atan və həllinə əngəl olan Rusiya, günü-gündən qüdrətlənən, güclənən və Avropa birliyinə, NATO-ya yaxınlaşan Azərbaycanı və Gürcüstanı işğal etmək üçün yeni yollar axtardı və Qarabağ kimi, babaları Nikolayın dövründən yandırılan ocağın odu artırıldı.

Gürcüstanın səbirsiz prezidenti Saakaşvilinin ucbatından ocağa benzin töküldü. Nəticədə, Rusiya Gürcüstanı işğal etmək istədi. Böyük arzularla yaşayan Rusiya, əsrlərdir həzm etdiyi Bakı neftinin Avropaya nəqlini sindirə bilmirdi. Ona görə də Gürcüstanı işğal etmək istədi ki, bəlkə Azərbaycan və Azərbaycan nefti onun ixtiyarına keçsin və Azərbaycan yenidən Rusiyanın boyunduruğuna girsin.

Lakin Rusiya hələ də başa düşmək istəmir ki, ölməz Ümummilli lider Böyük Heydər Əliyev cənabları Azərbaycan Respublikası, Azərbaycan xalqı üçün elə bir iqtisadi-siyasi yol qoyub gedib ki, bundan belə istəsələr də Azərbaycanı Rusiyanın əsarəti altına sala bilməyəcəklər. Necə ki Rusiya Gürcüstanı işğal edə bilmədi və Gürcüstandan çıxarılan Osetiyanı və Abxaziyanı işğal edərək, müstəqil dövlət elan etdi. Özü də düşünmədən başını bəlaya saldı.

Onda görəsən Rusiya yüz illərdir öz azadlıqları uğrunda

mübarizə aparan çeçen xalqının və Çeçenistanın, Tataristanın, Başqırdistanın və digər muxtar vilayətlərin müstəqilliyini niyə vermir və niyə tanımır? Deməli, inamla deyə bilərik ki, ölməz Ümummilli liderimiz Böyük Heydər Əliyev dühası və Azərbaycan Respublikasının prezidenti, hörmətli İlham Əliyev zəkası sayəsində "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" əsrin müqaviləsi Gürcüstanı işğal etməkdən xilas etdi. Və bu müqavilə sayəsində Azərbaycanla Gürcüstan arasında birdəfəlik sabitliyin təməl daşının qoyulması deməkdir və Gürcüstan məsələsi buna sübutdur. Bütün dünya ictimaiyyətinin gözü qarşısında Bakı-Tbilisi-Ceyhan" əsrin müqaviləsinə imza atmış ölkələr və bilavasitə bu projektə bağlı olan şirkətlər qalxdı, Rusiyaya beynəlxalq qanunlar çərçivəsində təsir etdilər və işğalçı rus ordusunu Gürcüstandan çıxartdılar. Və Gürcüstanın NATO-ya üzv olması məsələsi sürətləndirildi. Bu məsələləri görən ermənilər də bu həqiqəti görür və Azərbaycanla olan konfliktin həlli yollarını axtarırlar. Artıq ermənilər də görür

ki, Rusiya onları çıxılmaz bəlaya salıb və bu bəlanın həlli torpaqların qayıdışı və qonşuluqda sülh şəraitində yaşamaqdır. Ona görə də "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" əsrin

müqaviləsinə, "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" əsrin dünyəvi sülh müqaviləsi adlandırmaq daha düzgün olar.

Bəli, danılmaz faktır ki, bu gün minlərlə müxtəlif dünya ölkələrinin şirkətləri, səhmdarları Azərbaycanda bünövrə salıb çalışırlar. Azərbaycanımız günü-gündən qüdrətlənir, inkişaf edir,

gözəl binalar ucaldılır, əvəzolunmaz yollar salınır, əfsanəvi körpülər qurulur, fabrik və zavodlar açılır. Ölkəmizin hansı guşəsinə gedirsən get gözəl parklar, istirahət zonaları, abad yollar görürsən. Respublikamızın bütün şəhər, qəsəbə və kəndlərində yeni, gözəl göz oxşayan binalar tikilir, ucqar rayonlarımıza qaz və rahat yollar çəkilir. Küçələrimizdə, həyətlərimizdə, əyalətlərimizdə müxtəlif çeşidli və markalı rahat maşınlar göz oxşayır. Xalqımızın maddi durumu günü-gündən yaxşılaşır, əlil və qocaların, imtiyazlı vətəndaşlarımızın maaşları artır. Xalqımız firəvan həyat sürməyə başlayıb.

Biz inanırıq ki, xalqımız Ulu Öndərin xidmətlərini heç vaxt unutmayacaq, daim Heydər Əliyev siyasətini dəstəkləyəcək! Azərbaycan xalqı Böyük Heydər Əliyev ideyalarının həyata keçirilməsi naminə, ömrümüzün sonuna kimi çalışacağıq və onun ideyalarını yaşatmaq üçün, möhtərəm prezidentimiz, İlham Əliyev cənablarına yaxın dəstək olacağıq. Hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının indiki xarici və daxili siyasəti nəticəsində

və əmin-amanlıq bərpa olacaq və dünyanın qüdrətli ölkələri bizimlə dostluq və əməkdaşlıq etməyə çalışacaqlar.

Xalqımız Respublikamızda baş verən ictimai-siyasi hadisələri görür, dəyərləndirir və lazımcına qiymətləndirir.

Hamıya məlumdur ki, hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənabları, istər ölkə daxilində, istərsə də dünya dövlətləri arasında, apardığı müdrik siyasəti nəticəsində dünya dövlətləri günü-gündən qüdrətlənən Azərbaycandanımla, onun rəhbəri hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənabları ilə hesablaşırlar və ona hörmət və qayğı ilə yanaşırlar belə yanaşma xalqımız üçün, Respublikamız üçün fəxrdir.

Bəli, bu gün hörmətli Prezidentimiz İlham Əliyevin xoş sədələri respublikamızın hər yerindən gəlir. Əyalətlərimizin inkişafı üçün, inamla demək olar ki, hər gün bir neçə parklar, yeni məktəb binaları, xəstəxanalar, idman kompleksləri, fabrik və zavodlar, müxtəlif elm ocaqlarının açılışını edir. Bu işlər inkar edilməzdir. Xalqın gözü tərəzidir deyiblər. Biz inanırıq ki, xalqımız öl-

məz Ulu Öndər Böyük Heydər Əliyev cənablarının siyasətini həyata keçirən, hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənablarına arxa olacaqlar.

Budur bu gün respublikamızın hər yerində, eləcə də dünyanın bir çox ölkələrində Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyevin 90 illik yubileyi keçirilir.

İnamla demək olar ki, prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının indiki siyasəti nəticəsində Vətənimiz günü-gündən çiçəklənir, gözəlləşir və dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin ön sıralarında özünə yer tutur.

İnanırıq ki, xalqımız ölkə prezidenti İlham Əliyev cənablarının xarici və daxili siyasətini eyni zamanda iqtisadi islahatlarını qiymətləndirərək İlham Heydər oğlu Əliyevi növbəti prezident seçkilərində bir daha ölkə rəhbəri görmək istəyirlər.

Hazırladı:

Tahir SÜLEYMAN

"Diplomat" qəzetinin baş redaktoru, kürd əsilli Tahir Süleyman bir neçə gün öncə Moderator.az-a açıqlamasında Azərbaycanda yaşayan kürdlərin sayı ilə bağlı mübahisə doğuracaq fikirlər səsləndirmişdi. Odur ki, onunla bu barədə ətraflı danışaraq iddia etdiyi statistikani hardan götürdüyü ilə maraqlandıq. Onun sensasiya doğuracaq fikirlərini təqdim edirik.

- Hazırda Azərbaycanda nə qədər kürd yaşayır?

- Rəsmi məlumatlara görə, Azərbaycanda yaşayan kürdlərin sayı 13 mindir. Ancaq bu, doğru məlumat deyil, Azərbaycanda yaşayan kürdlərin sayı əslində təxminən iki milyon, iki milyon yarım civarındadır. Mən say məsələsi ilə bağlı narazılığımı

Dövlət Statistika Komitəsinə bildirmişəm və demişəm: "Görəsən bu idarədə bir nəfər ağıllı adam varmı? Heç olmasa köhnə statistikalara baxıb rəy verəydilər. 13 min bir kəndin əhalisidir. Heç başqalarını demirəm, qohum-əqrəbamin sayı 13 min olar." 1920-ci ilin statistikasına görə Azərbaycanda 280 min kürd olub. Özünüz də bilirsiniz ki, hazırda dünyada ən böyük artıma malik olan xalqlardan biri də kürd xalqıdır. Yaxşı, bu 93-ildə artım olmadı, bəs onda 280 min hara yoxa çıxdı? Hər halda kosmosa uçmadılar. Naxçıvanda, Azərbaycanın müxtəlif rayonlarında və Qarabağdan, keçmiş Kürdüstan qəzasından ermənilər tərəfindən didərgin düşən kürdlər, hazırda Azərbaycanın müxtəlif rayonlarında məskunlaşmışlar. İndi güclü assimilyasiya gedir. Belə getmə, yaxın illərdə respublikada kürd dilində danışan bir ailə də tapılmayacaq. Bu məsələ ilə bağlı ölkə Prezidentinə müraciət etmişdik ki, yerlərdə kürd dilinin öyrənilməsinə, kürd adət-ənənəsinin itməməsinə şərait yaradılmalıdır. Bundan başqa Azərbaycanda yaşayan azsaylı xalqlara İTV efirində heç olmasa həftədə bir saat vaxt verilməlidir. Dünyada 64 milyon kürd xalqı var. Heç olmasa dünya kürdlərinə çatdıraraq ki, ermənilər keçən əsrin əvvəllərindən başlayaraq günümüzdə qədər başımıza nələr gətiriblər.

Şükür ki, bu gün Türkiyədə, illərdən bəri Mustafa Kamal və onun sələfləri olan kamalistlər tərəfindəngedən törədilən qanlı münaqişəyə son vermək üçün, barışıq addımları atılır, biz də öz tərəfimizdən bu barışığa "alqış" deyərək, dəstək veririk. İki qardaş xalqların arasına yüz ildən artıqdır ki, münaqişə salmışdılar. Arada kasıb-kusub, türkün-kürdün balaları öldürdü. Hesab edirəm ki, Ərdoğan doğru mövqedədir, bu məsələ öz həllini çoxdan tapmalı idi. Türkiyənin elə gözəl coğrafi təbii şəraiti var ki, qardaşlar arasında problem olmasa, Türkiyə qısa bir vaxtda dünyanın öndə gedən dövlətlərindən birinə çevrilə bilər. Təsəvvür edin, Atatürkün və onun tərəfdarlarının düzgün olmayan siyasətinə görə, 90 ildir Türkiyədə qarşıdurmalar yara-

"Azərbaycanda kürd xalqı və Kürdüstan Milli Azadlıq

"Türkiyə dövləti ermənilərə verdiyi insani haqqın yarısını kürdlərə versəydi, 90 illik münaqişə olmazdı"

naraq, bu günümüzdə qədər gəlib çıxıb. Kürd xalqının indiyə qədər cümhuriyyət dönməndə 170-dən çox silahlı üsyanları baş verib. Bu üsyanlar Fransanın, Türkiyənin, Çar Rusiyasının, keçmiş SSRİ-nin və başqa dövlətlərin hesabına yatırılıb. Ümumiyyətlə silah satan dövlətlər, maraqlı qüvvələr səbəb olublar ki, türk və kürd qardaşlar bir-birini qırsın və Avropanın astanasında olan müsəlman Türkiyə dövləti güclənməsin. Düşünün, bu illər ərzində, silahlara verilən pullar Türkiyənin və bölgənin rifahına yönəldilsəydi, təsəvvür edin, Türkiyənin inkişafında nələr əldə etmək olardı.

Türkiyədə son 40-illik PKK münaqişəsi ilə bağlı 5 min kürd kəndi boşaldılaraq böyük şəhərlərə, metropollara daşınıb. 5 min kənd bir Azərbaycan deməkdir. 5 min kəndin şagirdi, müəllimi, çobanı, əkinçisi, biçinçisi, həkimi, polisi, sadə vətəndaşları şəhərlərə köç etdi, kəndlər boş qaldı. Əkin-biçin, maldarlıq inkişaf etmədi. İstər-

istəmər dövlətin iqtisadiyyatına ağır zərbə deydi, çətinliklər yarandı. Ona görə də bu kəndləri bərpa etmək lazımdır, insanlar öz kəndlərinə, doğma yerlərinə qayıtsın. Bəzi qüvvələr bu çətinlikdən istifadə edərək, Türkiyəyə borc kredit verərək özlərindən asılı vəziyyətə salmağa çalışdılar və qismən məqsədlərinə çatdılar. Yaxşı bu kəndləri PKK gucləri boşaldıbsa onda möhtəşəm türk ordusu hara baxırdı? Yox bunu türk ordusu edibə buna dövlət terrorundan başqa ad vermək olmaz.

Kürdlər nə istəyir? Özlərinin adı insani haqlarını. Heç kimin ixtiyarı, haqqı yoxdur ki, Allahın yaratdığı hər hansı bir milləti assimilyasiya etsin və ya kölə halına salsın. Türkiyə dövləti ümum düşmənimiz olan ermənilərə verdikləri insani haqları kürd və orda yaşayan başqa xalqlara da versəydilər inanırı ki, 90-illik münaqişə olmazdı. Ermənilərin Türkiyədə bütün milli haqları, siyasi şəraiti var. Niyə Türkiyə dövləti İran rəhbərliyindən tələb etmir ki, Təbrizdəki qardaşlarımızın insani hüquqlarına hörmətlə yanaşsınlar, mədəni haqlarını versinlər?

- **Deyirsiniz Azərbaycanda 2,5 milyon kürd var. Bu rəqəmi hardan almısınız?**

- 280 min nəfərə uyğun təxmini hesablamam aparın, bu 93 ildə dediyim rəqəmdən artıq olar, əksik olmaz. Mənim təxmini hesablamalarıma görə 2,5 milyondur. Hələ mən Ermənistandan 1937-ci, 1948-ci illərdə, 1989-cu ildə gələnləri, başqa yerlərdən köçənləri demirəm. Sırf Azərbaycanda yaşayan kürdləri deyirəm.

Tarixən heç vaxt azərbaycanlılarla kürdlər arasında qarşıdurma olmayıb. Qəhrəman Kürd xalqının qəhrəman oğulları Sultan bəy, Xosrov bəy, Qaçaq Nəbi, Koroğlu, Fətəlixan Xoyski kimi qəhrəman övladları hər zaman bu xalqlara dayaq olublar, kasıb-kusubun arxasında durublar. Andronik kimi dəyysu qovan, Qarabağ əhalisini erməni qırğınından xilas edən Sultan bəyi təəssüf ki, həbs elədilər, Nərimanov işə qarışandan sonra buraxdılar, İran qəbul eləmədi, Türkiyəyə getdi. Orda vəfat etdi, Qaçaq Nəbi İranda dünyasını dəyişdi, xalqın qəhrəmanına niyə burda qalmağa imkan vermədilər?

- Dövlət yaratmaq istəyən kürdlərin öz əlifbası var?

- Var, necə yoxdur. Kürdlərin 5 min illik tarixə malik olan əlifbası olub. Və bu sırf kürd xalqına aid olub. İslama qədər o qədim əlifbadan istifadə olunub. İslamdan sonra kürdlər başqa xalqlar kimi islam dinini qəbul edərək ərəb əlifbasından istifadə etmişdilər. Sovet dövründə 1934-cü ilə qədər latın, sonra isə kiril əlifbasından istifadə edilib. Sovetlər dağılandı sonra yenə latın əlifbasına keçid baş verib. İranda və Şimali İraqda fars və ərəb əlifbasından istifadə edirlər. Hazırda qədim əlifba istifadə olunmur, ancaq hərflərin varlığı və onu təsdiq edən sənədlər var.

- **Müxtəlif ölkələrdə yaşayan kürdlər bir-birlərini anlamaqda çətinlik çəkirlər.**

BURASI POLONYA DEĞİL VE O ASKER NAZİ ASKERİDE DEĞİL. BURASI DERSİM. MUSTAFA KEMAL VE İSMET İNÖNÜNÜNDE ALTINDA İMZALARI BULUNAN DERSİM KATLİAMINDAN SADECE BİR KARE... ATATÜRK OLMASAYDI ZIRVASI FACEBOOK

Bunu nə ilə izah etmək olar?

- Belə demək olmaz, müəyyən ləhçə fərqi var. Məsələn, mən tələbə olan zaman şəkili bir tələbə yoldaşım vardı. Onu ikinci kursa qədər anlama bilmirdik. Kürdlərdə də təxminən buna bənzər şivə problemdir. Kürdüstan 5 yerə parçalanıb deyə, hər ölkədə kürd dilini həmin dövlətin rəsmi dilinə uyğunlaşdırıblar. Şivə fərqi var, sən deyən elə böyük fərq yoxdur. Bir həftə bir

yerde qalmaqla nədən danışdıqlarını başa düşmək olur.

Kürdlərin beş ləhcəsi var. Ləhcələr arasında müəyyən fərqlər var. Cüzi anlaşılmazlıq bundan yaranır. Amma sözlərin kökü eynidir.

- Kürdüstan dövləti iddiaları var. Ümumiyyətlə Kürdüstan hansı coğrafiyanı əhatə edir?

- Osmanlı imperiyası yaranmamışdan qabaq Kürdüstan imperiyası olub. Bəziləri Med deyirlər, bəziləri başqa cür adlandırirlar, bunlar müxtəlif adlara malikdir. Med imperatorluğu- Əfqanıstanı, Pakistanın yarısını, Hindistanın bir qismini, Tacikistanı, Dərbəndi, Gürcüstanı, indiki Türkiyənin bir hissəsini, Ərəbistanı, İranı və Şimali İraqı əhatə eyləyib. Kürdüstan sonralar Qəsri-Şirine müqaviləsi ilə İranda Osmanlı imperiyaları arasında iki yerə bölündü. Osmanlı imperiyası vaxtında isə müstəqil və yarımüstəqil Kürdüstan dövlətləri yaranıb. Bu dövrdə "Kürdüstan" adında böyük hərbi gəmilər olub. Bundan başqa hər zaman "Kürdüstan" adında yenilməz ordular olub. Osmanlı imperiyası dağılandı sonra isə Suriya, İraq kimi dövlətlər yarandı. Bundan başqa torpaqların bir qismi İranda, bir qismi Türkiyədə qaldı. Naxçıvandan başlayaraq, Gürcüstanın bir qismi, Ermənistanın bir qismi isə SSRİ tərəfində qaldı.

- Kürdlərin dini inancları barədə nə deyə bilərsiniz?

- Kürdlər içərisində bütperəstlər, atəşperəstlər-zərdüştler, musəvilər, xristianlar və müsəlmanlar var. Bəzən deyirlər ki, yezidilər xristiandır, ancaq belə deyil, onlar atəşperəstlərdir, zərdüşt inancına inananlardır, inancları Qara Kitabdır-"Avesta", indi də o kitabdan istifadə edirlər. Kürdlərin 80 faizi müsəlmandır. Onların 60 faizi sünnidir, qalanları şiə.

- Niyə kürdlər hər Novruz bayramında münaqişə yaradırlar?

- Bu heç də belə deyil, münaqişə hər zaman hökumət dairələri tərəfindən yaradıldı düşünülüb, planlaşdırılmış şəkildə. Örnək, bu il heç bir inisitent baş vermədi. Çünki münaqişəni dövlət yaradırdı, lakin bu il yaratmadı, çünki sülh addımları atılmaqdadır. Bu il 3 milyona yaxın əhali Novruz şənliklərində iştirak etdi, bir nəfərin də burnu qanamadı. Niyə? Çünki bunların hamısı dövlətin hazırlanmış, planlaşdırılmış siyasətindən asılı olan hadisələr idi.

- Sizi çox vaxt separatçılıqda ittiham edirlər. "Diplomat" qəzetində bəzən qıçıq doğuran materiallar çap edirsiniz...

- 1990-93-cü illərdə könüllü olaraq Qarabağda döyüşmüşəm. Heç kim məni məcbur etmədi, sadəcə daxildən gələn Vətən hissəsi idi. Bu gün mən bir kürd kimi öz xalqıma hörmət etməsəm, sənə necə hörmət edə bilərəm? Bu gün öz xalqımı sevdiyim, Abdulla Öcalanı Milli Azadlıq Hərəkatının rəhbəri kimi qəbul etdiyim üçün, qəzetdə bu mövzuda yazılar yazdığım üçün, Türkiyədən maliyyə dəstəyi alanlar, sifarişlə mənə separatçı adlandırılıblar. Sabir Rüstəmxanlı mənim məsələmi Milli Məclisdə qaldırdı və qeyd etdi ki, guya mən "Diplomat" qəzetində PKK-nı təbliğ edirəm. Hüquq mühafizə orqanları məni həbs etsinlər. Görəsən sabah Öcalan Türkiyə parlamentində yer tutanda, rəhbər vəzifəyə gələndə, Sabir Rüstəmxanlı və onun kimilər nə deyəcək? Sabir Rüstəmxanlı Cənubi Azərbaycanda hüquqları pozulan soydaşlarımızın, Çində uyğurların, Sibirdə

demokratik insanlar PKK-nı Hərəkatı kimi qəbul edir”

altayların azadlığını istəyir. Bəs mən niyə öz xalqımın azadlığını istəməyim? Öcalanın atası ilə mənim babam əmioğludurlar, onun azadlığını niyə istəməyim? Mənim bu cür kəskin mövqeyimə görə müxalifətçilər məni separatçı adlandırırdılar. Ta ki İraq türkmənlərini istəyirəm ki, kürdlərin hamısı biri-birinə əmioğludur. Qohum oldu-olmadı (gülür).

- Öcalan sizin əmioğlunuz sayılır ki...

- Çində yaşayan uyğurlar Sabir Rüstəmxanlının soydaşı ola bilər, hələ aramıza iki baba girməyən Öcalanla niyə əmioğlu olmayım? Onu da bilməyinizi istəyirəm ki, kürdlərin hamısı biri-birinə əmioğludur. Qohum oldu-olmadı (gülür).

- Nəyinsə uğrunda mübarizə aparan insanın terrora əl atmasına necə haqq qazandırmaq olar?

- Siz buna terror deyirsiniz, biz Milli Azadlıq Hərəkatı. Sizcə Milli Azadlıq Hərəkatı necə olur?

Cənubi Azərbaycanda PKK kimi bir təşkilat yaransa və xalqın azadlığını istəsə, siz nə ad verərsiniz?

- Amma harasa partladılarda, uşaqlar da ölə bilər, sırası kürd də.

- PKK haranısa partlatmaq praktikasından istifadə etmir. Dağlarda savaşırsınız, polis idarələrinə və hərbi bölmələrinə hücum edir. Partlayış törədən isə Türkiyə dövlətidir, partladır və PKK-nın üzünə atırlar. Hər halda 5 min kənd PKK tərəfindən boşaldılmayıb. “Erqenekon” və maraqlı qüvvələr bunları törədirdilər. İndi niyə törənmir?

- Kürdlərin Azərbaycana qarşı da ərazi iddiaları varmı?

- 1923-cü illərdə yaranmış, 1929-cu ildə dağıdılmış Kürdüstan Qəzasının əvəzinə ermənilərin DQB muxtar vilayəti dağıdıldıyaqın ki, bu bələlər başımıza gəlməzdi?

Kürdlərin Azərbaycana torpaq iddiası olmayıb. Sovet hakimiyyətinin dağılışı zamanı, Məhəmməd Babayev Moskvada mitinqlər təşkil etdi, kürd xalqını bir yere yığmaq üçün, bir qurum yarandı, lakin sovet hakimiyyəti dağıldı və o məsələ yarımçıq qaldı.

O vaxtlar Babayev Ayaz Mütəllibovun, Elçibəyin yanına gəlmişdi. Demişdi ki, biz camaatımızı yığmaq Keçmiş Kürdüstan Qəzasına, erməniləri Qarabağdan qovaq, Elçibəy razılaşmamışdı, demişdi ki, özümü hər şeyi edəcəyik, gələn il Qərbi Azərbaycanın paytaxtı İrevanda bayrağımızı qaldıracağıq, bizim kürdlərin köməyinə ehtiyacımız yoxdur. Beləliklə də, o dövrki hakimiyyət kürd kartından istifadə etmədi, daha doğrusu edə bilmədi. Lakin ermənilər Vəkil Mustafayev vasitəsi ilə istifadə etdilər, sonda da Vəkili oyundan uzaqlaşdırdılar.

Kürdüstan olsa, Kürdüstan böyükdür, kürdlər üçün də, azərbaycanlılar üçün də yer var. Kürdüstan azad olsa, Yaxın Şərqi xalqlarının hamısı azad olacaq. Mən bir yazı yazmışdım ki, “Cənubi Azərbaycanın azadlığı, kürd xalqı ilə birgə mübarizədədir, yeni PKK ilə”. Təəssüflər olsun ki, bu yazıya qarşı çox xoşagəlməz cavablar yazıldı. PKK bu gün İranda da mübarizə aparır. Cənubi Azərbaycanda yaşayan türklərin hərəsi bir güllə yardım etmiş olsaydı, indi çoxdan azadlıq əldə edilmişdi. Bizim Azərbaycanla bağlı torpaq iddiamız olmayıb, indi də yoxdur. Bu xalqlar hər zaman birgə yaşayıblar, yaşayırlar və yaşayacaqlar.

- Azərbaycanda yaşamış kürdlərdən PKK tərəfdə vuruşan varmı?

- 90-cı illərdə keçmiş sovetlər birliyindən, eləcə də Azərbaycandan bir qisim

gənclər döyüşmək üçün PKK tərəfindən vuruşmağa getdi. Qayıdan da oldu, şəhid düşən də, orada qalan da. Mən özüm də bir jurnalist kimi getmişdim, sonra qalmaq istədim, amma Öcalan təhsil aldığımızı görə bizi geri qayıtardı. Onu da deyim ki, Azərbaycandakı kürdlərin hamısı üzde olmasa da, qəlbən PKK-nı Milli Azadlıq Hərəkatı kimi qəbul edir.

- Abdulla Öcalanla görüşmüşdünüz?

- Yox, Öcalanın qardaşı Osmanla və başqa rəhbərlərlə görüşmüşdüm. O söylədi ki, Öcalan getməyimizi, siyasi mübarizə aparmığımızı istəyir.

- Barzani və Tələbani ilə görüşə bilmişinizmi?

- Onlarla ilk dəfə 2004-cü ildə, sonralar dəfələrlə görüşmüşəm. Kürdüstanın prezidenti Məsud Barzanidən və bir sıra dövlət rəhbərlərindən müsahibələr də götürmüşəm və qəzetimizdə çap edərək Azərbaycan oxucularına çatdırmışam.

- İraq Kürdüstanındakı vəziyyət sizi tam qane edir deyəsən...

- Düşünürəm ki, məni qane etdi-etmədi aparıcı dövlətlər öz istəklərini həyata keçirəcəklər. ABŞ, Avropa Birliyi, Yaxın Şərqi maraqlı olan qüvvələr bu ölkələrdə münaqişə yaradaraq öz planlarını həyata keçirirlər. Belə ki, Suriya Kürdüstanı ilə İraq Kürdüstanını birləşdirib müstəqil Kürdüstan dövləti yaradacaqlar. Bir neçə ildən sonra

lərinə çatırlar. İnanıram cənab Ərdöğən bu münaqişəyə son verəcək, ondan sonra mən Vətənə qayıdacam.

- Bayaq Qaçaq Nəbinin, Koroğlunun adını çəkdiniz. Belə başa düşdük onları kürd hesab edirsiniz. Nizamının də kürd olduğunu iddia edirdiniz?

- Düzünü desək mən hesab etmirəm, siz hesab edirsiniz. Hələ bizim Kürdüstan adlı dövlətimiz, dayaq, dayanacaq yerimiz yoxdu ki, kimisə öz şairimiz hesab edək. Ancaq mən belə düşünürəm. Dersliklərdə Nizamının atasının kürd olduğu yazılır, amma atası haqqında heç bir məlumat verilmir. Nizami “Xəmsə”ni fars dilində yox, kürd dilinin sorani ləhcəsində yazıb. Bunu farsşünaslara, nizamişünaslara sübut etməyə hazırım. Bir də hər halda Şəddadi Kürd dövləti dönəmində dövlət dili kürd dili olar, fars dili olmaz. Qaldı xalq qəhrəmanı Koroğlu cələri kürdlərindən və indidə Türkiyədə böyük nüfuz malik olan bir əsirətdir, Qaçaq Nəbi qaraçolu kürdlərindən, Sultan bəy sofu kürdlərindən. Bunu sizdən başqa hamı bilir.

- Kürd ailələr öz aralarında kürd dilində danışırsınız?

- Mən öz ailəmdə kürdcə danışıram. Kürdcə danışan ailələr çoxdur, amma Azərbaycan dilində danışanlar da var. Bir məsələni deyim: Qarabağ işğalından sonra kürdlər məcburi şəkildə ayrı ayrı rayonlarda məskunlaşdılar və evlərində Azərbaycan dilində danışmağa başladılar. Uşaqlar məktəbdə, küçədə Azərbaycan dilini öyrəndi, danışdı, evdə kürdcə danışa bilmədi. Buna görə də Azərbaycan dövləti tərəfindən kürd xalqına dəstək verilməlidir ki, qədim xalqımız öz varlığını, mədəniyyətini, dilini itirməsin. Dil millətin varlığı deməkdir, dil unuduldu, deməli millət məhf oldu, öldü deməkdir.

- Türkiyədə yaşayan kürdlərdən Azərbaycana oxumağa gələnlər varmı?

- Eşitdiyimə görə, hazırda Azərbaycanda 3 minə qədər kürd tələbə təhsil alır. Onlar Türkiyə dövləti tərəfindən, rəsmi qaydada imtahan verərək Azərbaycana təhsil almağa gəlirlər.

- Yəqin, onlarla görüşüb fikir və düşüncələrinizi çatdırırsınız?

- Olur və burada pis bir şey görmürəm. Bu yaxınlarda Kürd Mədəniyyət Mərkəzi adından televiziya da çıxmışdılar. Xalqımızın mədəniyyətinin inkişafı üçün onlardan istifadə olunsaydı mənə yaxşı olar.

- Bir video vardı, mitinqlərin birində

polis zabiti kürdcə əmrlər verirdi. Bu videonu görmüsünüz?

- Baxmışam, bu əmrlər kürd dilində deyildi. Bu, mənə polislərin məxfi paroludur yəqin ki. Bu əmrlər kürdcə verilsəydi belə, burada qəbahətli bir şey olmazdı, ancaq kürdcə deyildi. Bu gün rus dilində əmrlər verilir nə olur ki, kürd dilində də verilsə nola.

- Çox maraqlı bir məqam var. Azərbaycanda kürdlər haqqında müxtəlif maraqlı lətifələr var. Halbuki bu lətifələr Türkiyədə yoxdu. Bu lətifələr necə yaranıb?

- Deyilən lətifələr haqqında söz açırınsınız, amma Azərbaycan ədəbiyyatında kürd xalqının qəhrəmanı, mərd, qorxmaz,

etibarlı, sədaqətli dost simvolundan danışmırınsınız. Mənə çəçen oğlanın azərbaycanlılar haqqında dediyi sözləri yadına salsam pis olmaz. Təxminən 1999-cu il oldur, bir çəçen uşağı bir hadisə törədir, polis onu tutur və ona deyir: “Qorxmursan səni tutarlar?” O cavab verir: “Niyə, mən azərbaycanlıyam qorxam?” bu kimi həqiqətləri çox sadalamaq olar. Jirinovskinin sözlərini heç demirəm, farsların 35-milyon soydaşlarımıza verdiyi adıda yəqin yaxşı bilirsiniz.

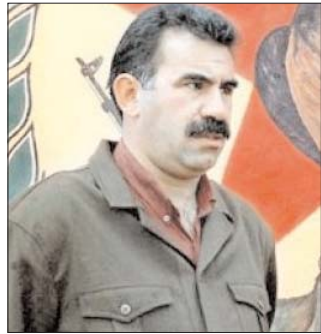
Lətifələr haqqında da, belə izahat verə bilərəm, Sovet hökumətinin yaranışı zamanı Respublikanın yaranmasında türklərin sayı az olduğundan, burada yaşayan xalqları azərbaycanlı yazdıraraq Azərbaycan Respublikasını qurmaq istəmişlər, kürd xalqı buna razılıq vermədiyinə görə, vəziyyəti belə gören hökumət dairələri kürdləri milli ruhdan diksindirmək üçün bilərəkdən müxtəlif lətifələr yaratdılar və bu lətifələr sayəsində qismən də olsa öz məqsədlərinə çatdılar da, qəhrəman Kürd Xalqı tarixdə mübariz və qəhrəman bir xalq olaraq damğasını əbədi vurmuşdur. Onun şir ürkəli Riçardı diz çökdürən Səlahəddin Əyyubi kimi qəhrəmanları var.

-Ulu Öndər Boyuk Heydər Əliyevin kürd olmasından hərdən danışılır, bu haqqda nə deyə bilərsiniz?

Mənə, siz bilərəkdən bu sualı mənə verirsiniz, çünki “Qeyrət” Partiyasının sədri mərhum Əşrəf Mehdiyev bu sualın cavabına nöqtəni qoymuşdu. O, Heydər Əliyevi sağlığında məhkəməyə verərək, idda edirdi ki, guya o yezdi kürdüdür və Azərbaycanın prezidenti ola bilməz, lakin məhkəmədə isbat olundu ki, Heydər Əliyevin babaları 150-200 il bundan qabaq Diyarbəkirdən gəlmiş müsəlman kürdləridir və Əşrəf Mehdiyev telekanallar vasitəsilə xalqa müraciət etdi və Ulu Öndər Heydər Əliyev cənablarından üzr istədi və qeyd etdi ki, Heydər Əliyev müsəlman kürdüdür, qardaşımızdır və Azərbaycanın prezidenti olmağa haqqı var! Əgər Ulu Öndər kürd olmasaydı, Əşrəf Mehdiyevin cavabını verərdi və deyərdi ki, mən türk oğlu türkməm. Bundan əlavə, 1947-ci ildə “Bak-Rəboçi” qəzetində mərhum Akademik Həsən Əliyev haqqında “İlk kürd alimi” başlığı ilə məqalə dərc olunmuşdu. Bu da bir daha isbat edici dəlidir. Mənə mərhum Əşrəf Mehdiyev Ulu Öndər Heydər Əliyev cənablarının hansı milli mənsubyyətə malik olmasındakı şübhələrə son nöqtəni qoydu.

Ocalan: Divê MIT rasterast bi Qendilê re biaxife

AVESTA KURD - Di vê demê de Istîxbarata Tikriyê MIT 3 caran bi serokê PKK Abdullah Ocalan re civiya ye. Li gora rojnameya Yeni Ulke ya nêzikî PKK,

Ocalan di hefteya dawîn de, MIT 3 caran bi Ocalan re rûniştiye, Ocalan ji MIT xwestiye ku rasterast bi Qendilê re bide û bistîne.

Ocalan her wiha gotiye, wê agirbest berde-wam bike. Ocalan her wiha ji MIT re gotiye, ew baş dibîne ku pakêta demokrasîyê were vekirin, lê wî rexne kiriye ji ber ku bi wî neşewirîne.

SHK ji bo keçên enfalkirî lîjneyek dişîne Misrê

Serokayetiya Herêma Kurdistanê di daxuyaniyek de eşkere dike ku ji bo wan keçên Kurdê ku di dema Saddam de firotibûn Misrê lîjneyekê taybetî pêktîne û dişîne Misrê.

Eve jî naveroka daxuyaniya Serokayetiya Herêma Kurdistanê ye: Piştî belavbûna nûçeya peydakirina çarenûsa wan keçên Kurd ku li enfalê de ji aliyê rejîma Be'es ve şandibûn welatê

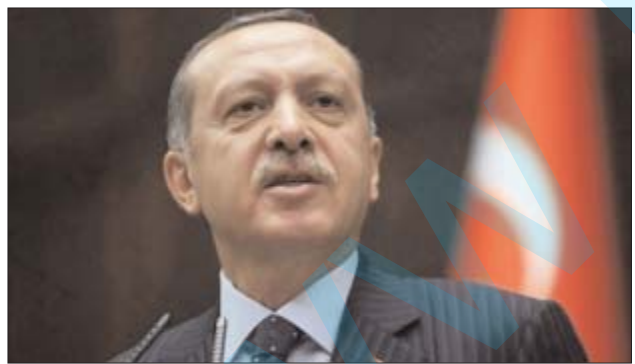

Misir, piştî li bendewariyê dirêj tu encamêkî zelal derneket ku ev babeta hestiyar û girîng bê yekalî û serast kirin.

Birêz Serokê Herêma Kurdistanê ferman da ku dudvaçûna vê babetê bê kirin û ji bo vê mebestê jî lîjneyek ji Hikûmeta Herêma Kurdistanê bê pêkanîn û li gel ew kesê ku îddîa dike belge li berdest da heye serdana welatê Misir bikin û eger raste, wan keçan bibînin û zanyariyê tevahî bi dest binin û rastiya wê babetê ji bo xelkê Kurdistanê zelal bikin. Dr. Umêd Sebah Peyvdarê Fermî Serokayetiya Herêma Kurdistanê 14.09.2013.

Besteka Demokratîkbûnê

Besteka demokratîkbûnê roja sêşemê dê were eşkere kirin. Tûrkiye bi besteka demokratîkbûnê ya

nû, amadehiya gavên girîng dike.

Bi guhertinên nû tê payîn ku di dîroka demokrasîya welêt de reformên bandordar bîn kirin.

Di besteka ku wê roja sêşemê were rojevê de xalên ji hev girîngtir wê cîh bigirin.

Di çarçoveya bestekê de cembaxane wê bigihîjin statûya fermî. B, vê gavê daxwaza welatîyên elewî ku salan eli bendê ne dê were cih.

Di bestekê de mafên kêmneteweyan jî dê bîn dayîn.

Dibistana ruhbanên Mesihîyan wê bîn vekirin, mafên wan dê bîn dayîn.

Mexdûrên 28ê Sibatê jî nehatin jibîrkirin.

Di çarçoveya besteka demokratîkbûnê de sererastiyên sepanînên 28ê Sibatê wê bîn kirin, ger hewce be, girtiyên wê demê dîsa dê bîn darizandin.

Bi vê bestekê rexneyên ku li Tûrkiyeyê tên kirin û cizayên ku AİHM dide Tûrkiyeyê jî wê gelek kêm bibin.

Mesûd Barzanî ji bo Kongreya Netewî diçe Tirkîyê

AVESTA KURD - Hate Çaverêtêkirin ku kongre di meha pêşiya me de pêşiya me de, serokê li Hewlêrê were çêkirin.

herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî wê bi serdaneke fermî biçe Tirkîyê.

Serdana Barzanî wê berî lidarxistina Kongreya Netewî ya Kurd be.

Weke tê zanîn berê Tirkîyê gitibûn ku ew ligel wê yekê ne ku Kongre di bin serokatiya Barzanî de be, piştî PKK di vî warê e

hinek astengî derxistin û di derbarê beşdarbûna delegeyan de, û îsrara wê ku ji bakur û rojava ew bi delegeyên zêde tevli kongrê bibe, û her wiha ji ber hinek sedemên din, kongreya ku wê di Îlonê de bihatiba çêkirin, hate bi paşvexistin.

Serdana vê carê ya Barzanî, wê bêhtir li ser lidarxistina Kongreyê be, ji ber ku Tirkîyê vê dawiyê got ew beşdarî kongreyê nabe. Berê hatibû diyar kirin, ku hem AKP hem jî hikûmet wê di kongreyê de amade bibin.

Di vê serdana xwe de, wê serok Barzanî ligel serokê Tirkîyê Abdullah Gul û serokwezîr Recep

Teyib Erdogan bicive.

Mijara sereke ya hevdiînên her du aliyan wê pirsê lidarxistina Kongreya Netewî ya Kurd be, wê Barzanî hewl bide ku Tirkîyê piştigiriya Kongreyê bike û eşkere bike ku Kongre wê dengê Kurdan li hundir û derve bike ye, û bibe pîrek di navbera Kurdan û miltên din de, bi taybetî Tirkîyê.

Her wiha wê li ser pêwendiyên di navbera Kurdistanê û Tirkîyê de jî werin gotibêjirin.

Çaverêtêkirin ku roja 25.11.2013 li Hewlêrê di bin serperêştîya Mesûd Barzanî de Kongreya Netewî were lidarxistin.

KCK: Tirkîyê dijmintiya Kurdên rojava dike

Hevserokatiya Konyeya Rêveber ya KCK'ê têkildarî êrişên li ser Rojavayê Kurdistanê daxuyaniyek da û diyar kir ku, li rexmî tu xisûmetek ya Kurdan li gel hêzên êrişkar nîne jî, berdewam kirina van êrişan 'çavkaniya xwe ji derve' digirin. KCK'ê got: "Çi berjewendiyê êrişkarên ji vê heye? Dijminahiyek ew qas ya li hemberî Kurdan, diçespîne ku li pişt van êrişan Tirkîyê heye."

Hevserokatiya Konyeya Rêveber ya KCK'ê daxuyaniyek nivîskî weşand û aşkera kir ku, Tirkîyeyê ku li her derê li dijî destkeftiyên kurdan derdikeve, Tirkîyeyê vîcarê ev rûyê xwe li Rojava nîşan da." berxwedana Rojava jî weke "berxwedana baweriyê ya di dîrokê de herî mezin" binav kir.

Daxuyaniya KCK'a di derbarê êrişên li ser Rojavayê Kurdistanê û berxwedana gelê Kurd wiha ye: "Li Rojava koma binavê El Nesra ya ku dibêje girêdayî El Qaîdeyê ye, ev hefteyê êrişên xwe zêdekirine. Êrişî gelekî herî mazlûm ê li Rojhilata Navîn ku ne dijberiya tu gelan û hêzên siyasî dike, dikin. Êrişên ku li ser gelê Kurd ê ku ji bo azadiya xwe û jiyaneke demokratîk tekoşîn dide, netenê karê van hêzane ye. Ji ber ku tu xisûmet û dijberiyek ya Kurdan û ne jî tu hêzên siyasî ên Kurd li gel van hêzên êrişkar nîne. Ji ber vê çendê jî êrişkirinekî di vê astê de bêgûman çavkaniya xwe ji derve digire. Di bingeh de dewleta Tirk ya ku di dijminahiya li dijî kurdan de serkêşiyê dike, van êrişan sor dike. Êrişkar taşeronên Tirkîyeyê ne. Ji herderê mirov anîn, şandina çek û cebîlxaneyan, li ser sinorên bajar û navçeyên Tirkîyeyê weke kampên hêzên çekdar û bêhnvedanê, nîşan dide ku ev şer ji aliyê Tirkîyeyê ve tê li darxistin.

LI PIŞT DIJIMINAHİYA EV QAS A LI DIJÎ KURDAN TIRKIYE HEYE

Hêzên êrişî Kurdan dikin her çendî ku ji xwe re dewleta Sûriyeyê kirine hedef jî, dewleta Tirk berê êrişan daye Kurdan ku li Sûriyeyê muxalefeten herî demokratîk in. Ev êriş çavkaniya xwe ji tu pirsgirêkan nagirin. Bi van êrişan tê xwestin ku ji binî ve xwerêvebirina Kurdan û li ser xaka xwe azad jiyana kirinê jî holê

rake. Çi berjewendiyê êrişkarên ji vê heye? Dijminahiyek ew qas ya li hemberî Kurdan, di çespîne ku li pişt

herî mezin ya baweriyê ya di dîrokê de tê jiyana kirin. Gelê Rojava ji tevayî cîhanê da çespandin ku,

van êrişan Tirkîyê heye. Tirkîyeyê ku li her derê li dijî destkeftiyên kurdan derdikeve, Tirkîyeyê vîcarê ev rûyê xwe li Rojava nîşan da.

Niha li Rojava di rastiya xwe de Tirkîyê şerê li hemberî hêzên şoreşger dimeşîne. Tirkîyeyê bivê helwesta xwe dijminahiya xwe ya li heberî hemû gelê Kurd û Tevgera Azadiyê nîşandaye. Li rexmî ku hemû şert û merc guncawin jî bi helwesta dewleta Tirk ya li Rojava diyar bû ku çima dewleta Tirk li Bakûrê Kurdistanê ji bo çareseriyê pêngavan na avêje. Bi fikara ku ger Kurdên Rojava statûyekê bidest bixin 'ez neçarim pirsgirêka Kurd çareser bikim', ji bo şoreşa Rojava hilweşîne hemû derfetan bikartîne.

BERXWEDANA BAWERİYÊ A DI DÎROKÊ DE HERÎ MEZIN

Hêzên şoreşger ên li Rojava baş dizanin ku, êrişên van hêzên êrişkar ne ji ber pirsgirêkekê rû didin, ji bo hilweşandina şoreşa Rojava têne kirin. Hewil didin weke rejîma Baas koletiyê li ser gelê Rojava bidin ferz kirin. Ji ber ku li hemberî azadî û xwe rêvebirina gelê Kurd êriş çêdibe, hêzên şoreşger ên li Rojava jî ji hêza ku ji gel digirin jî bi qehremanî li ber xwe didin. Li hemberî êrişkarên ku ji gelek hêzên alîkariyê digirin, bi hêza ku ji gel digirin berxwe didin. Berxwedana ku tê gotin bi diran û neynokê tê kirin îro li Rojava tê meşandin. Li Rojava berxwedana

bawerî û îman dê hemû zor û zehmetiyên derbaz bike.

SERKEFTIN YA ROJAVA YE

Gelê Rojava vê hêza berxwedanê ji mafdariya xwe, heskirina azadiyê û berxwedana ku Tevgera Azadiyê çil sale li Kurdistanê dide meşandin digire. Tevgera Azadiya Kurd ji derketina xwe heya niha hêza xwe ya cewherî esas digire. Li Kurdistanê eger di şert û mercên zor û bê derfetiyê de serkeftin çêbibe, fikir û şewazê vê îro li Rojava dikeve pratîkê. Îro li Rojava şewaza şoreşa Kurdistanê dikeve pratîkê. Şewazê şoreşa Kurdistanê ku şewazê di şert û mercên zehmet de serkeftin e, îro li Rojava qehremantiyên mezin derdixe holê. Ger di şert û mercên zehmet de berxwedan çêbibe û şewazê serkeftinê berdewam bike, bêgûman dê serkeftin bibe ya gelê Kurd ê Rojava.

Berxwedana jiyana demokratîk û azad ya gel, her wiha hêzên şoreşger ên Rojava pêwîste netenê ji bo gelê Kurd, dê bibe hêza azad kirin û afirandina jiyaneke demokratîk ya Sûriyê û gelên Rojhilata Navîn. Li ser vî bingehî pêwîste gelê Kurd ê hemû parçeyên Kurdistanê û hêzên demokratîk û şoreşger ên Rojhilata Navîn aktîf piştigiriya şoreşa Rojava bikin. Bi şoreşa Rojava re netenê gelê Kurd dê hemû gelê Rojhilata Navîn qezenc bike." ANF

Nêçîrvan Barzanî: Qdrê aramiya Kurdistanê bizanin

Ji aliyê RÛDAW 3 demjimêr berê Hewlêr (Rûdaw) – Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî diyar kir ku gelek ked hatiye dayîn heta ku polîs li Kurdistanê bûye sembo-la serweriya qanûnê û wiha got: "Li welatekî mîna Iraqê ku rêjîma dîktatorî û milîtarî tê de serdestbû, polîs bibû tirranê xelkê nek hurmetgirtinê."

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, îro (15.09.2013) li bajarê Hewlêrê beşdarî merasima derçûna 350 xwendekarên kolêja polîs bû.

Nêçîrvan Barzanî di merasimê de axaftinek pêşkêş kir û diyar kir ku berê polîs bibû hêza parastina hukmê rêjîmê nek parastina hukmê qanûnê û wiha axivî: "Lê xoşbextane îro ev nêrîn hatiye guhertin. Li Herêma Kurdistanê polîs roj bi roj zêdetir nêzikî cihê xwe yê rasteqîn dibe."

Barzanî behsa pêşxistina têgeha

"polîsê civakî" kir û ragihand, hikûmeta Herêma Kurdistanê li ser vê têgehê kar dike ku wateya wê ya sade alîkariya xelkê digel polîs û kêmkirina tirs

civakê ji binpêkirina qanûn û qewimîna sûcan e.

Li gorî serokwezîrê Herêma Kurdis-

tanê, li Brîtanya ji ber bikaranîna sistema polîsê civakî, sala 2009 li wî welatî asta sûcan bi qasî 48% kêmbûye û li welatên din jî encamên baş bi xwe re aniye.

Serokwezîr Barzanî her wiha rola saziyên asayîşê di dabînkirina ewlehiyê de bilind nixrand û wiha anî ziman: "Aramî û ewlehî mercê yekem ê zêdebûna derfeta kar û berhe-manî û geştiyariyê ye. Ji ber wê jî divê hêzên siyasî qedrê vê aramiya ku li Herêma Kurdistanê heye, bizanin. Çimkî mixabin hinek caran saziyên asayîşê rastî rexneyên tund ên nerast dibin ku ew jî nahêle ked û zehmeta hêzên polîs û asayîşê bê dîtin."

Nêçîrvan Barzanî bang li hêzên polîs û asayîşê yê Herêma Kurdistanê jî kir ku bi hestekefî netewî û niştimanî ewlehiya hilbijartînan dabîn bikin.

Kurdistan li rojhilata navîn nimûneya asayîş û demokrasiyê

Ev çend roje kampanyayên hilbijartinê li navbera aliyê siyasîyên Herêma Kurdistanê bi germî destpêkiriye. Li hilbijartinê ve carê ya Parlemana Kurdistanê de hezar û 138 namzet û 31 lîsteyên siyasî ji Partî û Lîsteyên Serbixwe, Îslamî û Elmanî(laik), Sosyâlîst û Nasyonalîst û hemû reng û nêrîn bi navê bi destanîna 111 kursî yê Parlemana Kurdistanê. Ev çend roje kampanyayên hilbijartinê li navbera aliyê siyasîyên Herêma Kurdistanê bi germî destpêkiriye. Li hilbijartinê ve carê ya Parlemana Kurdistanê de hezar û 138 namzet û 31 lîsteyên siyasî ji Partî û Lîsteyên

Serbixwe, Îslamî û Elmanî(laik), Sosyâlîst û Nasyonalîst û hemû reng û nêrîn bi navê bi destanîna 111 kursî yê Parlemana Kurdistanê rikeberiya hevdu dikan. Roja çarşema derbasbûyî dawî li kampanyayên hilbijartinê tê û roja şemî ya 21 ê ve mehê jî hilbijartin li her sê parêzgehên Herêma Kurdistanê (Hewlêr Dihok û Silêmanî) birêve diçe. Hilbijartinê ve carê ya Herêma Kurdistanê li demê de birêve diçe ku herêma rojhilata navîn li nav şer û û nearamiyeke mezin deye. Li Sûriye şerê bi destxistina desthilat li rêya çek û rijandina xwîn û kîmyabarankirinê tê encam dan. Îro li Iraqa azadkirî de ku Herêma Kurdistanê beşeke ji wî welatî, roj tûne ku bê teqîn derbas bibe. Li bajar û bajarokan her dûkan û bazar tene girtin û tevgera welatiyan tê sîncard kirin. Li Herêma arama Kurdistanê xelk heta nivê şevê bi xweşî ve propagandaya hilbijartinê dikan. Ev destkeftên ku niha xelkê Herêma Kurdistanê sûd jê werdigrin, berhema dehan sal cebat û têkoşîna xelkê Kurdistanê û xwîna şehîdane, destkefteke ku xelkê welatên herêmê wêkû hêviyek temaşa Kurdistanê dikan. Rengên zer, kesk, şîn, qehweyî û porteqalî û hemû rengên din kolan caddeyên Kurdistanê xemilandiye wan pêkve wêkî rengê keskesorê pêkaniye.

Şanda BDPê çû Îmralityê

Hewlêr (Rûdaw) – Şanda BDPê ya ku ji hevserokê BDPê Selahedîn Demîrtaş û parlamentera wê partiyê Pervîn Bûldan pêk dihat, bo hevdîtina digel Ocalan çû girtîgeha Îmralityê. Cîgirê serokwezîrê Tirkîyê Bulent Arinç jî da zanîn, di hevdîtina ve carê de Ocalan dê ji Qendîl, Ewropa û BDPê re derbarê pêvajoyê de nameyan bişîne.

Li gorî ajansa DÎHAYê, îro (15.09.2013) danê sibê şanda BDPê bo hevdîtina digel rêberê PKKê Abdullah Ocalan çû Îmralityê.

Şanda BDPê ku ji Demîrtaş û Bûldan pêk dihat, dê li ser rewşa siyasî û pêvajoya çareseriyê digel Ocalan

hevdîtinê pêk bîne.

Herî dawî şanda BDPê roja 17ê Tebaxa 2013 li Îmralityê digel Ocalan hevdîtinê pêk anibû.

Ji aliyekî din, cîgirê serokwezîrê Tirkîyê Bulent Arinç ragihand ku hevdîtinê di navbera MÎTê û rêberê Ocalan der berdewam in.

Arinç ku ji televîzyona Kanal 7 a Tirkîyê re diaxiffî, behsa serdana şanda BDPê û hevdîtina wê digel Ocalan jî kir û diyar kir ku di ve hevdîtinê de Ocalan di riya Demîrtaş û Bûldan re nameyan ji bo Qendîl, Tirkîyê û Ewropa re bişîne.

Bulent Arinç dest nîşan kir ku pakêta demokrasiyê wê li dawîya meha Îlonê ji

raya giştî re bê ragihandin.

Wek tê zanîn pêwîst bû ew pakêta demokrasiya, ji aliyê serokwezîrê Tirkîyê Erdogan ve roja Îna borî bihata ragihandin.

Beriya niha PKKê ragihandibû ku ji ber ku hikûmeta AKPê gavên

pêwîst bo pêşevçûna pêvajoyê û çareseriyê pîrsa kurd li Tirkîyê nehavêtiye, vekîşîna hêzên xwe ji Tirkîyê û bakûrê Kurdistanê didin sekandin lê agirbest dê bidome. Piştî ve biryarê, BDPê daxwaza hevdîtina bilez digel Ocalan kiribû.

Esed: Ez Amade Me Ku Hemû Mafên Kurdan Bidim

Beşar Esed peyamek şand û got ez amademe ku bê şert û merc bi kurdan re rûnim li ser masê û otonomi bidim wan.

Esad ji bo mudaxaleyêke muhtemel dixwaze piştigiriya

kurdan bigre û ji ber ve yekê jî bi navbeynkariya endamên kurd ên parlamentoya Sûriyê Îmer Îso û Perwîn Îbrahîm peyamek şand. Îso ji telewîzyona Kurdistana Iraqê ya Rudaw TVyê re

daxuyanî da û got Esed ji kurdan re pêşniyar kiriyê ku bê merc bi kurdan re dê li ser masê rûne. Îso got "garantora mafên kurdan Beşar Esed e."(xeberenkurdi.com)

Xwendekarên koçber ên rojava dikarin li başûr bixwînin

AVESTA KURD - Wezîrê Perwerdê yê Herêma Kurdistanê Dr. Îsmet Mihemed ragehand ku li gor dîplomayên wan de xwendekarên koçber ên Rojava li dibistanên Herêma Kurdistanê bîn wer-girtin. Ji ber hilbijartina Parlamentoya Kurdistanê ku dê di 21.09.2013'ê de were kirin, navendên xwendinê dibin binkeyên dengdanê, lewma tê gotin ku dê destpêka sala nû ya xwendinê were paşxistin. Lê belê Dr. Îsmet Mihemed ev gotegotên han red kirin. Dr. Îsmet ji BasNewsê re wiha axiff: "Xwendina îsal di dema diyarkirî 10.09.-2013'ê de dest pê dike û hîç biryareke fermî jî bo

paşxistinê nîne. Herwiha xwendekarên koçber ên Rojava jî dikarin îsal li gor dîplomayên xwe li dibistanên Herêma Kurdistanê li ser xwendina xwe berdewam bin." Wezîrê Perwerdê da zanîn ku eger dîploma jî bi wan xwendekaran re nebe divê bikevin îmtîhanan û wiha pêde çû: "Me li her sê parêzgehên Kurdistanê sê lijne danîne daku îmtîhanê bi wan xwendekaran bike û li gor puanan xwendekar dê li polên xwendinê bîn danîn." Berê her sal dibistan di 1'ê meha 10 de dihatin vekirin, lê piştê bu 15'ê 9 û du sal

derdikevin wek; nedana encama ezmûnan bo xwendekarên ketî, nezani-na ka li kîjan polî rûnin, herwiha berdewambûna germayê û nebûna klîmayan li holên xwendinê, evna çend pirsgirêkên serekî ne. Basnews

29 salin SBS li Australya weşana bi zimanê kurdî dike

Sal 1982 Şahîn Bekir Soreklî bernameyêke kurdî/inglîzî ji Radio 2SER FM bi rê dixê. Sal 1983 bernameyêke tecrûbeyî di Radio 2EA de dest pê dike. 12/09/1984: Bernameya kurdî bi şeweyekî fermî tê peji-randin. Radio 2EA li Australya dibe SPECIAL BROADCASTING SERVICE (SBS). Sal 1993: Bernameya kurdî ya li Sydney digihê guhdarên li Melborn û bajarine din.

05/2013: Bernameya kurdî dibe bernameyêke hefteyê 2 saetan û bernameya roja yeksemê wê radyo digihê tevahiya Australya. Bernameyên Beşê kurdî jî SBS Radio her weha bi rêya înternête digihên seranserê cîhanê. www.sbs.com.au/kurdish

Taqa ya Îmaratî jî li Kurdistanê neft derdixe

Şirketa Taqa ya Îmarat piştî ji Hikûmeta Herêma Kurdistanê îcaze werdigre ji bo berhemanîna li rojek de 30 hezar bermîl neft li kêlgehekî(rafînerî) nefta Kurdistanê dest bi kar dike. Şirketa Taqa ya Îmarat piştî ji Hikûmeta Herêma Kurdistanê îcaze werdigre ji bo berhemanîna li rojek de 30 hezar bermîl neft li kêlgehekî(rafînerî) nefta Kurdistanê dest bi kar dike.

Li gor raporekî rojnameya National a Îmarat: "Kompanya Taqa ya bajarê Abudabi ya Îmarat li gel Hikûmeta Kurdistanê ji bo pêşxistina kêlgehên nefta Etruş ya parêzgeha Dihokê bi mebesta berhemanîna nefta wê mijulî guftûgokirinê ye". Kompanya Îmaratî hevbeşî li gel kompanya Marathona Amerîkaye li kêlgeha Etruş kar dike ku li meha 12 a derbasbûyî li sedî 53.2 ê beşên ve kêlgehê ji kompanya Genel Enerji ya Tirkîyê kiriyê. Birêveberê beşa Iraqê ya ve kompanya Îmarat jî got: "Em li bendê ne ku li dawîya îsal Hikûmeta Herêma Kurdistanê plana me bipejirîne û li sala 2015 dest bi berhemanîna ve kêlgehê bikin."

Serokwezîr pêşwaziya malbata Şêrko Bêkes kir

AVESTA KURD - Serokwezîr Nêçîrvan Barzanî li Hewlêrê pêşwaziya malbata şaîrê mezin yê Kurd Şêrko Bêkes kir. Barzanî di hevdîti-

na xwe bi xêrhatina malbata Bêkes kir û got, Şêrko Bêkes şaîrekî mezin û milkê hemû Kurdistanê bû. Malbata helbestvanê Kurd jî spasiya xwe ji bo serokwezîr pêşkêş kir ji bo xwederketina li Şêrko Bêkes. Barzanî jî ji aliyê xwe ve, serxweşiya xwe careke din ji bo malbata şaîrê Kurd pêşkêş kir û got xizmeta Şêrko ji bo gelê Kurdistanê û mirovahiyê bû. Di dawiya hevdîtinê de malbata Şêrko Bêkes du bergên bîreweriyên wî pêşkêşî serokwezîr kir.

Mafê Kurdaye ku dewletek serbixwe ragihînin

Ez daxwaziya Kurdaye ku avakirina dewletek serbixwe ya Kurdî heta dawiyê meşru dibînim.

Nivîskar û Rojnamevana Tirk Ayşe Hur di

nivîsa xwe ya îro de di derbarê rewşa Tirkîye û pirsra Kurd de nirxandinek dirêj dike. Hur bi awayek dîrokî behsa pêwendiyên Tirkîye û Kurdistanê û herweha behsa pêwendiyên Kurdaye û Tirkîye ji dema Osmanîyan heta roja me

dike. Ayşe Hur dibêje tevgera yekem ya ku rîhê netewiyetê û daxwaza dewletek Kurdî heyî sala 1847ê serhildana Mîrê Botan û piştre jî 1880ê serhildana Şex Ubeydullah bû.

Hur behsa destpêka sedsala 19ê û tevgera kurd jî dike.

Hur dema behsa avakirina Cumhuriyetê dike behsa xalek gelek girîng dike û dibêje: 1919-1923ê Mustafa Kemal çend cara soz dan Kurdaye. Wek minak behiza 1919ê di protokola Amasya de, 1923ê konferansa çapemeniya Îzmitê de vekirî û herweha destûra sala 1921ê de hati amadekirin de bi awayekî behsa pirsra Kurd dike. Hur dibêje ji bo van sozan jî Kurdaye sunî û şafiî ruxandina sultanên osmanîyan qebûl kirin û milê xwe dan Mustafa Kemal û hevalên wî.

Hur dibêje: Heta îmezkirina paymana Lozanê Tirk û Kurdaye li gel hev kar kirin. Piştî peyman hate îmze kirin rewş hate guhertin. Bi Kurtahî Hur beha sedeqeda Kurdaye ji rejîma Tirkîye û herweha behsa ne duristiya rejîmên Tirkîye taybetî rejîma Kemalîst di derbarê pirsra Kurd de dike. Hur behsa roja mejî dîke û dibêje: Îro li Rojhilata Navîn îhtimala ku xeriteyek nû bê çêkirin derketiye holê. Hinek dibêjin ku ev şansê dawî yê kurdane ku dewletek netewî ava bikin. Lê hinek vê serguhê xwera tavêjin û sabote dikin. Ez bi xwe wek kesayetê bawer dikim ku; sistema dewleta netewî xirê ji kesekîre nayne, ez dixwazim em di çîhanek bê sinor de di nav aşitiyê de bijîn. Hur berdwamiya nivîsa xwe de dibêje: Lê Dewletbûna netewî ji salên 1648ê pê ve tê parastin. Dewletên wek Tirkîye, Îran, Suriye û Iraqê mixabin nekarî demokrasîyê ava bikin. Di çîhanê de milletê herê mezin yê bê dewlet Kurdaye. Ji bo vê ez daxwaziya Kurdaye ku avakirina dewletek serbixwe ya Kurdî heta dawiyê meşru dibînim.

Ayşe Hur
(Internethaber)
Werger: Rojeva Kurd

Hikûmeta Kurdistanê 15 hezar kesan dadimezrêne

Li kombûna dawî ya Encûmena Wezîran de, biryar hate dayîn piştî Hilbijartina Parlemenê 15 hezar kes bi pileyên wezîfî tene damezrandin û ji bo vê mebestê jî lijneyek ji çend Wezîrek pêkhatiye. Li kombûna dawî ya Encûmena Wezîran de, biryar hate dayîn piştî Hilbijartina Parlemenê 15 hezar kes bi pileyên wezîfî tene damezrandin û ji bo vê mebestê jî lijneyek ji çend Wezîrek pêkhatiye.

Seîd Xalid Wezîrê Herêma Kurdistanê yê Karubarê Parlemana Kurdistanê ragihand ku li kombûna dawî ya Encûmena Wezîrên Herêma Kurdis-

tanê de, biryara pêkanîna lijneyekî bilind hatiye dayîn ku ji Wezîrên (Darayî, Plandanan, Karubarê Civakî û Serokê Fermangeha Hemahengî û Dûvdaçûnê) li Encûmena Wezîran yê Rêkxistina Karubarê damezrandinê ya sala 2013 ku 15 hezar kesan damezrandinan li xwe digre.

Xalid da zanîn ku biryare piştî hilbijartina Parlemana Kurdistanê li 21.09.2013 de, damezrandina 15 hezar kesan destpêdike, ku bi heman mekanîzma salên derbasbûyî dibe. Her wiha got damezrandina îsal li gor pêwîstiya wezaretan dibe.

Serokwezîrê Tirkîyê Recep Tayîb Erdogan di merasîma vekirina balafirgeha Adiyamanê de axivî û diyar kir ku bi pro-

Erdogan: Ev der ne Misir e, ne jî Sûriye ye

rê. Di berdwamiya axaftina xwe de got: "Yên ku li ser vê axa 780 hezar

laya yek gel, yek welat, yek al û yek dewletê derketine

qusurê nenihêrin. Li ku derê ji xwe re dewleteke din dibînin, bila kerem bikin herin li wir çêbikin." Serokwezîrê Tirk got: "Yên ku li ser xwîna Rojhilat û Başûrê Rojhilatê bazirganiya tiryakê dikin, rantperestiyê dikin, di kozikan de dibin maşe, dê di bin giraniya vî barî de bimînin û nikaribin hesabê vê bidin."

Erdogan bal kişand ser wê yekê û got: "Li Tirkîyê êdî red, înkâr û asimîlasyon xilas bûye, li ser vê axê çî hatibe jiyîn, me bi hev re jiya. Me êş û keser û xem-

barî bi hev re parve kir. Erdogan got: "We nedikarî hûn bi zimanê xwe yê zikmakî li ser telefonê biaxivin. We kilam û stranên xwe dizîve guhdarî dikirin.

Lê bawer bikin li vir çî dihat serê we li rojava, başûr û bakûr dihat serê me jî. Awayê zilmê, rengê wê cuda bû lê zalim û zilm eynî bûn.

"Erdogan diyar kir, yê ku nikarin ji sandoqê li gor dilê xwe encamê bigrin divê huzura gel xirab nekin û got ku "Ev der ne Misir e, ne jî Sûriye ye."

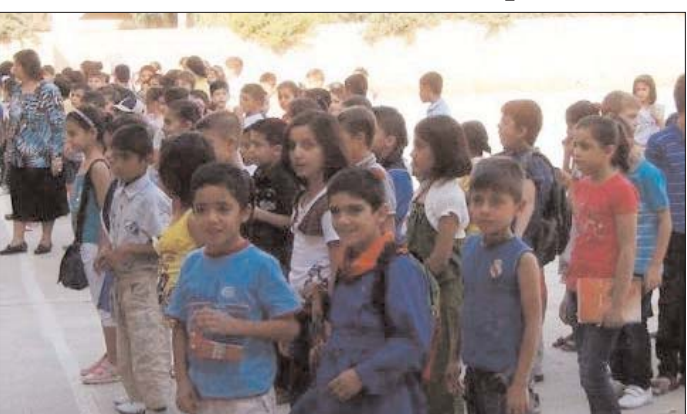
Li Rojava sala nû ya xwendinê dest pê kir

Li Rojavayê Kurdistanê serdema nû ya perwerdeyê destpê kir. Li gelemperiya Rojava di dibistanên de tevî dersên Kurdî, dê ji bo xwendekarên ku nû dest bi perwerdeyê dikin pola destpêkê bi Kurdî destpê bike.

Tevî hemû zehmetiyên jiyane û ambargoya li ser Rojavayê Kurdistanê îro dibistanên Qamişlo mîna hemû bajar û gundên Roja-

va deriyên xwe vekirin û pêşwaziya xwendekarên kirin.

Xwendekarên hemû astan xwendinê berê xwe dan dibistanan. Taybetmendiya îsal ji salên berê diruşmeyên partiya Baas ne hatin avêtin. Tevî dersên Kurdî, dê ji bo xwendekarên ku nû dest bi perwerdeyê dikin pola destpêkê bi Kurdî destpê bike.

PJAK li Rojhilatê Kurdistanê sîxurî bo rejîma Îranê dike

PJAKê jî wekî PYD ê ji bilî xwe tu hêzên Kurdî qebûl nakin û dixwazin astengan li pêşîya xebatê û çalakîyên partiyên din bigirin " Ciwanên Kurd bi menasibeta Salvegera Şehîd kirina Dr Qasimlo û Salvegera Damezrana Tevergera Araratê li gelek herîmên Rojhilatê Kurdistanê çalakî birêve birin.

Her wesa dixwazin ji bo 17ê Îlonê Salvegera Şehîd kirina Dr Sadiq Şerefkendî bi çalakî li darbixin, lê li

herîma Qotûrê endam û layangerên PJAKê hereşe li Tevergera Ciwanên Araratê dikin û dibêjin "Eger hûn li herêmê xebatên xwe berdwam bikin em navê we bidin Îtlahata Rijîmê."

Em endam û layangerên PJAKê hişyar dikin Rojhilat ne wekî Rojava ye, Em zarok û neveyên Simko, Qazî, Dr Qasimlo, Dr Şerefkendî û Fûd Mestefa Sûltanî ne û xwedî dehan hezar Şehîd û sed sal xebatîn li Rojhilatê Kurdistanê.

BJÎ KURD Û KURDISTAN
14/09/2014
Tevergera Ciwanên Araratê

Tugluk û nameyek bê nirx

Aysel Tugluk hevseroka Kongreya Civata Demokratîk parlementer, nameyek ji nivîskar û rojnemevan Taha Akyol re bi zimanê Tirkî rêkiriye. Tugluk di nama xwe de behsa gelek tiştan dike. Lê di cihek yê nama xwe de behsa beşek tevgera Kurd dike û bi awayekî wan tehdît dike.

Tugluk di nama xwe de dibêje: "Heta dawiya salê di derbarê demokrasîya di siyaseta kurd de, armancên rojane, awayê xebatê gotar û heta kesên siyaseta dikin û bandorê li siyaseta dikin de guhertinên mezin dikarin pêkwerin. Em

hêviya vê yekêne.

Dê Ocalan di derbarê xebata legal û vekirî de pêşniyarên girîng bike. Derbasbûna Partiya Gelan a Demokrasîyê (PGD) beşek ji vê bernamêye. Li himber nêzingbûna Ocalan ya hêzên demokrasîyê, çep û kesên azadixwazên Tirk, bûye sedem ku Kurdaye qewmî (Kurdaye netewî) û hinek tebeqeyên siyasî dest şerekî kirine. Lê siyaseta û stratejiya Ocalan li van tiştên biçûk nasekine û jê derbas dibe." Tugluk hêzên Kurd yê siyaseta Ocalan û PKKê êşkere dikin, hêzên Kurd û Kurdistanî tehdît

dike û herweha bi rêya Taha Akyol giliya wan li ba dewletê dike.

Têbînî: Gotinên Tugluk bi zimanê

Tirkîye. Lê wergera wan ji bo Kurdî gelekî ne hesaniye.

Ji ber ku lîteratura Tugluk tu zimani de tune. Têgahandina Tirkîya wê jî zehmete. **PUKmedia**

YPG`ê 2 çalakî lidarxistin û gundê Sûsikê rizgar kir

Di şer û pevçûnên li Rojavayê Kurdistanê di navbera hêzên YPG`ê û komên êrişkar de ser bi Rojava ve berdewam dikin, komên çekdar gelek windahiyan didin, hêzên YPG`ê li devera Til Ebyad (Girê Spî) û Girkêlegê lidijî baragehên komên çete çalakî li darxistin, her wiha pevçûnên li Serkanîyê jî heya demjimêrê berbangê jî berdewam kirin.

Di çarçoveya "Opersyona Şoreşgerî ya Şehîd Çekjîn" de hêzên YPG`ê li herêma Girê Spî (Til Ebyad) dest bi hemleya "Şehîd Dilovan û şehîdên Helebê" kirin. Li gorî agahiyên hatine bidestxistin şevê din di demjimêr 02.00`an de li dijî navenda komên çekdar a li gundê Sûsik a 10 kilometre dîkeve rojavayê Til Ebyedê çalakiyek pêk anîn. Hate zanîn ku di çalakiya heta demjimêrê sibê dom kir de 60 endamên komên çekdar hatine kuştin, 2 jî dil hatine girtin û çete ji gund reviyane.

Her wiha di çalakiyê de doçkayek 12.5, doçkayek 14.5, 2 doçkayên 23.5 û 10 kirin ku komên çekdar kuştî û birîndarên xwe li bajaroka Til Ebyed di deriyê sînor û ji Çilaxa ya Girkê Legê çalakiyek bi bandor pêk anîne. Hate gotin ku di encama çalakiyê de bi dehan endamên koman hatin kuştin û birîndarkirin.

Çavkaniyên heremî raqihandin ku komên çekdar piştî rastî derbeyên mezin ên hêzên YPG`ê hatine hêzên xwe yê li Dêra Zorê, Heskê, Şedadê û Reqayê anîne heremê.

Serêkaniyê Wekî din li Serêkaniyê li derdora gundê Keşto ya li rojavayê bajêr û gundên Elok û Çava yê li rojhilatê bajêr bi dijwarî heta demjimêrê sibê pevçûnan dom kirin.

Çavkaniyên heremî diyarkirin ku di pevçûnan de bi dehan kuştiyên komên çekdar li derdora gundê Elok dîtine. Di pevçûnên duh êvarê de jî hêzên YPG`ê tangê komên çekdar derbikirin û piştî ku agir bi tangê ket komên çekdar tang ji cihê pevçûnan birine.

sindoc fişekên doçka, 37 qilêş, 2 burno, arpîciyek, dûrbînek şevê, gelek bombeyên destan û 6 wesayîten komên çete hatine destserkirin. Di encama çalakiyê de gundê Sosik bi temamî ji komên çekdar hate rizgarkirin.

Girkêlegê Ji aliyekî din ve li gorî agahiyên hatine bidestxistin îro di demjimêr 04.00`an de YPG`ê li dijî navendên komên çeteyan ên li gundên Yûsifiyê û Girhok ên girêdayî

Ahmed Tumeh Wek Serokwezîrê Demkî Hilbijart

Muxalîfên Sûriyê ji xwe re serokwezîrek hilbijart. Wek serokwezîrê demkî Ahmed Tumeh hat hilbijartin. Opozisyona sûriyê serokwezîrê xwe yê nû li stenbolê hilbijart. ji

aliyê muxalîfên sûrî û koalîsyona netewî ya hêzên şoreşgeran ve serokwezîrê hikûmeta demki ya sûriyê hat hilbijartin. Piştî hevdiştinên li pey hev daxuyaniyeka nivîskî hat kirin û li gorî vê daxuyaniyê, Ahmed Tumeh bûye serokê siyasî yê herêmên ku di bin qontrola hêzên opozisyonê de ne.

Arinç: Em Ne Dijî Perwerdehiya Zimanê Zikmakî ne

Alîkarê Serokwezîr Bulent Arinç beşdarî bernameya Îskele Sancak bû û bersiva pirsên Nûnerê Enqere yê Kanal 7 Mehmet Acet da.

Waye hin sernavên ji daxuyaniyên Bulent Arinç

Besteka Demokratîkbûnê -Besteka demokratîkbûnê ji tevdîrên îdarî û zagonî pêk tên.Em li gorî biryara dadgehên mafên mirov a Ewropayê derdixin.Ango ev pêvajoyê ji paşerojê heta îro tê.Ev sepanîyên nû bi tenê ne derbarê Kurdan de ye.Heku hûn wilo bibînin,ev tiştekî xelet e.Ji rêxistinê yekî wisa gotiye,ev qeth ne xema me ye.Em van guhertinan ji ber daxwaza rêxistinê nakin,ev xebat çend salan e heye,tê kirin.

Gelo Pêvajoya Çarseriyê Xetimî Ye? -Bitenê armanca me heye ,ev jî bidawîkirina teror e.Pêdiviya riskek hebû,em jî vê dicerîbînin.Heke ku îktîdara AK Partî vê pirs-girekê çareser neke,nikare mafê ji sedî 50an bide.Di paşerojê de li dijî çek,çek hebû.Li dijî tundî,tundî hebû.Niha li vir ji meha Kanûnê pê ve bi pêşengên rêxistinê re hevdiştin tên kirin.Di hevdiştinan de armanca bidawîkirina têkoşîna biçek û bikaranîna rîya polîtîka bû.

-Me heta îro bi tû awayî dîrok neaxivî,me bitenê got hûn bivekişin û çekên xwe berdin.Dîrokê xwe dan.Pêşengê rêxistinê jî di nameya xwe de vê îfade kir lê rêxistin riayetê talîmatê nekir.Di 93an de jî biryere wisa girtin,lê dema vekişinê de gelek endamên xwe winda kiribûne.Ji ber vê jî qisawetên wan hene.

-Pêvajoya çareseriyê nexetimi ye,lê hêdîbûn çêbû.Parlamentêrên BDPî dê bi Ocalan re hevdiştin pêk bînin û encama ku piştî vê hevdiştinê dê derkeve ,giring e.Heke ji şandeya BDP re derstûr were dayîn,dê biçin Îmraliyê.

-Li gorî saloxgeriya me 2000 unsurên biçek hene.Ji wan ji sedî 20an vekişî.

-Me dema ku TRT Şeşê vekir,hin kesan gotin hûn ê vê kanalê temaşe nakin,propoganda kirin,armanca wan dewamkirina terorê ye.

Perwerdehiya Zimanê Zikmakî -Em bêjin,ji bo perwerdehiya zimanê zikmakî her tiş hatin kirin,makezagon hat guherandin.Gelo ji bo vê perwerdehiyê hêza me heye?Ji bo vê perwerdekar hene?Ji me re minaka Bakurê Iraqê nişan didin,vê çaxê em dibêjin,zarokên xwe bişînin wir,qabûl nakin.Ji bo vê dem pêwîst e,ango em ne li dijî vê ne.

Kurdistan bihûştta Asurî, Kildanî, Suryanî, Ermeniyane

Ajansa BBC di derbarê mesihiyên Iraqê de raporekî belav kiriye û tede balkişandiyê li ser jiyana mesihiyên li Iraq û Kurdistanê û dide zanîn ku Mesihî ji Iraqê direvin û xwe dispêrin azadiya ku li Kurdistanê heye.

"Ez ji Bexdayê hatim Kurdistanê, ez koçberî Kurdistanê bûm ji ber ku wekî Mesihîyek(Kristiyan) ez li vir xwe gelekî bi ewlehî û baweriyê de his dikim."

Eve axaftina Joseph Jebreal ê Mesihîyêke Iraqê ye ku ji sala 2005 an ve hatiye

Hewlêra Paytexta Herêma Kurdistanê û li vir dijî. Ew li Taxa Ankawa ya Hewlêrê li Muzexaneyê Çanda Suryanî ya Ankawa kar dike û gelek ji jiyana xwe raziye.

Ev muzexane ji sala 2011 an ve berhemên dîrok û çanda di derbarê mesihiyên Iraqê de pêşkêş dike û ev sazî, li hemû sînorê Iraqê de yekemîn muzexaneyê ku ji bo Mesihîyan hatiye vekirin.

Li Iraqê Mesihî rastî êrişên misilmanên tundrew yê wekî rêxistinên Elqaîde û gelekên din dibin û her

wiha ew ji derveyê Kurdistanê her dem hedefa rêxistinên teroristiyên islamî ne.

Ji ber wê yekê jî hemû hiyên dinê Kurdistanê bi azadî dijîn.

Hewlêr (Rûdaw) - Di navbera Tirkîye û Îsraîlê de di bin derya Sipî re xeta gazê dê bê kişandin.

Li gorî rojnameya Hurriyet a Tirkîyê, şirketa Turcas Holding a li Stembolê, bi bihayê 2.5 milyar dolar projeya kişandinê xeta gaza siruştî di navbera Tirkîyê û Îsraîlê de de cî bi cî bike. Li gorî nûçeyê rojnamê, ew xeta gaza siruştî wê bi dirêjîya 470 kîlometrî, di navbera Îsraîl û bajarê Mersînê yê Tirkîyê de bê

Îsraîl gaza siruştî dide Tirkîyê

kişandin. Hat ragihandin ku wezîrê enerjîyê yê Îsraîlê Uzi Landaw gotiye, ewê di salê de 5 heta 7 milyar metrê sêcar gaza siruştî derbixînin lê ew xeta gazê wê di salê de 16 metrê sêcar hinardeyî Tirkîyê bike. Wek tê zanîn hikûmeta Îsraîlê biryar dabû ku 40% ji gaza siruştîya welatê xwe ji derya Sipî derbixîne.

ÎHHyê Rapora Xwe ya "Pirsgirêka Kurd" Eşkere Kir

ÎHHyê rapora xwe ya derbarê pirs-girêka kurd de ji raya giştî re eşkere kir.

Di rapora ÎHHyê de ev pêşniyar derketin pêş:

- 1-Divê pêvajoya muzakereyê bidome, mase neyê terfîkandin.
- 2-Pirsgirêk ji bo gelê Tirkîyê vegeriya travmayê.Ji holêrakirina ve travmayê divê dewlet hemû mafan îade bike.
- 3-Divê makezagonek nû bê amadekirin.
- 4-Ji bo aşitiyek mayîndî divê çareseriyên bihorbar neyên îxmal kirin.Di vê çarçoveyê de divê navên Kurdî bîn dayîn.Divê sepanîyên "sonda me" bidawî bibe
- 5-Divê zimanê Kurdî di qadên cûda de bê bikaranîn
- 6-Divê derfeta perwerdehiya bi

- zimanê zikmakî bê verastkirin.
- 7-Divê yê ku di nava tundiyê de cih negirtine,bêşert û merc bîn efû kirin.
- 8-Ji ber ku şert û mercên her heremê cuda ne,divê cudahiyan siyasî,aborî û heremî bigrin ber çavan.
- 9-Divê gavên derbarê gundparêz û vegera gund de dewam bikin.
- 10-Divê qanûna dergehane bê rakirin.
- 11-Divê diyalogên di navbera heremên Rojava û Rojhilatê de dewam bike.
- 12-Divê polîtîkayên pêvajoya çareseriyê li ser hiqûqa biratî û dadê bîn ava kirin.Ji bo biserketina pêvajoya çareseriyê divê hemû derfet bîn bikaranîn.
- 13-Maf û azadiyên ku Xwêdê Teala

dayê mirovan,divê bêşert û merc bîn dayîn.

- 14-Heke ku pergela serokatiyê tevkarî bide aşitiyê,divê bê niqaş kirin
- 15-Divê di çareseriyê pirsgirêkan de li şûna zimanê tûj zimanê pozîtîf bê bikaranîn.Di vê çarçoveyê de divê zimanê qanîkirinê bê bikaranîn.
- 17-Kî/ê di çareseriyê ve pirsgirêkê de tevkarî bide û jiyana mirovekî bide sekinandin dê hezkirina Xwêdê Teala qezanç bike.Em hemû bira ne,ji bo zarokên me aşitî pêwîst e.

Hakların pazarlığı olmaz

Kuzey Kürdistan Birlik ve Çözüm Konferansı bileşenleri, Kürt halkının millet olmaktan kaynaklı haklarının pazarlık konusu yapılamayacağını belirtti. Türk devletinin atması gereken adımları da 8 başlık altında sıraladı. Kuzey Kürdistan Birlik ve Çözüm Konferansı bileşenleri, Türk devleti ile Kürdistan Özgürlük Hareketi arasında devam eden savaşın durması ve Kürt halkının gaspedilen haklarının iadesini öngören sürecin arkasında olduğunu yineleyerek, adım atmayan Türk Hükümeti'ni eleştirdi. Konferansı bileşenleri, Türk Hükümeti'nin atması gereken adımları da 8 maddeyle özetledi.

Kuzey Kürdistan Birlik ve Çözüm Konferansı bileşenleri, çözüm sürecindeki son durumu ve yeni eğitim yılının başlamasıyla ilgili "anadilde eğitim" talebi hakkında Sümerbank Resepsiyon Salonu önünde basın açıklaması yaptı. Açıklamaya; DTK Eşbaşkanı Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk, BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, KADEP Genel Başkanı Lütfi Bakı, Azadi İnisayitfi Koordinatör Yardımcısı Muhammet Dara Akar, GÜNSİAD eski Başkanı Şahismail Bedirhanoglu, TUHAD-FED Genel Başkanı Zübeyde Teker, Tabipler Odası Başkanı Kenan

Karadağ, Barış Anneleri İnisayitfi'nin yanı sıra Kuzey Kürdistan Birlik ve Çözüm Konferansı bileşeni STÖ ve siyasi parti temsilcileri katıldı. Açıklama öncesi kısa bir değerlendirmede bulunan DTK Eşbaşkanı Ahmet Türk, Kürt halkının tarihi bir süreçten geçtiğine dikkat çekti. Türk, "Kürt halkı Ortadoğu'da dinamik bir güç konumuna gelmiştir. Ortadoğu'da önemli bir aktör olmuştur. Kürt halkının barış ve gönüllü birliklik talepleri yerine getirilirse Ortadoğu halklarının tümü için demokrasinin gelişmesi anlamına gelir. Bu nedenle Kürt sorunu sadece PKK'nin sorunu, sadece savaşın durması sorunu değildir. Kürdistan 4 parça olmuştur. Bu Kürt halkının iradesi dışında olmuştur. Ancak bugün Kürt halkının haklarına ulaşması için yeni bir dönemdir" dedi.

Önümüzdeki hafta yeni eğitim yılının başlayacağını hatırlatan Türk, Kürt halkı kendi anadilinde eğitim görmesinin önündeki engellerin kaldırılmasını istediklerini söyledi. Barıştan bahsedilecekse tutsakların özgürlüğünün iade edilmesi gerektiğini belirten Türk, Kuzey Kürdistan ve Birlik Çözüm Konferansı bileşenleri adına hazırlanan basın metnini okudu. Türkiye devleti ve hükümeti ile PKK arasında silahların susması

ve Kürdistan halkının meşru taleplerinin karşılanmasına yönelik başlatılan çözüm sürecini desteklerinin belirten Türk,

hükümetin sorumluluğunda olan bazı hususları yerine getirmesi için talepleri şöyle sıraladı:

8 temel talep

* Kürdistan halkının talebi olan 'Anadilde eğitim', 'Kürtlere ve diğer aidiyetlerin haklarına ilişkin anayasal güvence', 'Kürdistan halkının kendi kendini idare etmesi' ve 'Kürtçenin resmi dil olarak kabul edilmesi' süreçten bağımsız olarak değerlendirilmelidir. Çünkü bu talepler tabii ve uluslararası hukuktan kaynaklı, Kürdistan halkının millet olmaktan kaynaklı haklarıdır, pazarlık konusu yapılamaz.

* PKK'nin daha önce almış olduğu ateşkes kararını ve bu karara bağlılığının devamını

önemiyor, devletin ve hükümetin gerekli adımları atmasını talep ediyoruz. PKK militanlarının Türkiye siyasi sınırları dışına çıkmasının durması sürecin bittiğini değil, tıkanıklığı gösterir. Kürdistan halkının

çözümüne katkı sunacak hususlardan biri de yüzde 10 seçim barajının kaldırılmasıdır. Kürdistan'daki siyasi parti ve oluşumların kendi aidiyetleriyle siyaset yapmalarının önü açılmalıdır.

* Türkiye devleti ve hükümeti, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki hükümet ve hareketlerle iyi ilişkilere sahip olmalıdır. Rojava'da Kürtlerle savaşan taraflara her türlü yardımı kesmeli, bilakis Kürtleri doğal müttefik kabul etmelidir. Rojava'daki siyasi parti ve oluşumlara ve Suriye Kürtlerinin siyasi kazanımlarına husumet, çözüm sürecine olumsuz etki yapacak, belki de temelden yürütülemez hale getirecektir.

* Türkiye'de yeni eğitim yılının başlayacağı bu günlerde 'Anadilde Eğitim'in mutlaka gündeme gelmesi ve hükümetin bu konuda olumsuz beyanatlardan kaçınması gerekir. Bu temelde Kürt halkının temel talebi olan anadilde eğitim talebinin gündeme gelmesi için yapılacak bir haftalık eğitim boykotu ve Kürtçe derslerinin her alanda işlenmesi eylemine tüm halkımızı davet ediyoruz.

* Türkiye ve Kuzey Kürdistan'daki tüm etnik, dini, mezhebi vs. aidiyetler mahrumiyette değil, adalet ve özgürlükte eşit olmalıdırlar. Biz Kürdistanı taraf olarak bunu taahhüt ediyoruz. Aynı tavı devletten ve diğer kesimlerden de bekliyoruz.

AMED

Hasta tutsaklar bırakılmalı Şehitlikler kırmızı çizgimiz

BDP İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder, Türk Hükümeti'nin 'demokratikleşme paketi' kapsamında tartışmasız atması gereken ilk adımın hasta tutsakların tahliyesi olduğunu söyledi.

Gerillaların geri çekilmesinin demokratik sürecin önündeki engellerin kaldırılması ve başta Kürt halkı olmak üzere tüm halkların demokratik haklarını özgürce ifade edebilme koşullarının sağlanması amacıyla başlatıldığını hatırlatan Sırrı Süreyya Önder, atılması beklenen adımların atılmadığı için bu açıklamanın gündeme geldiğini söyledi. KCK'nin çekilmenin durdurulduğunu duyurduğu açıklamasının iki yönlü okunması gerektiğine dikkat çeken Önder, "Birincisi çekilmenin durdurulması; ikincisi ise ateşkesin sürdürülmesi. Bu açıklama KCK'nin barışın arkasında durma kararlılığını ve biçimini gösteriyor. Öte yandan da eğer sürecin gerektirdiği demokratik koşullar sağlanmazsa, bunun sürecin tıkanacağına yönelik hükümete bir uyarı olduğunu düşünüyorum" diye konuştu.

Hükümetin 'demokratikleşme paketi'ni açıklamasını beklediklerini, ancak bu konuda pek iyimser olmadığını ifade eden Önder, paket çerçevesinde hiç tartışmasız atılması gereken ilk adımın cezaevindeki hasta tutsakların serbest bırakılması olduğunu altını çizdi. "Şimdiye kadar sağlık raporu almış hiçbir hasta tutsağın içeride kalmaması gerekiyordu" diyen Önder, "Hasta tutsakların serbest bırakılması dahi çözüm sürecine gösterilen özeni tekrar gözden geçirmek için yeterli olacaktır" diye konuştu.

'Cuma tahliye bekliyorum'

Silivri yerleşkesinde süren 'İstanbul KCK anadavası' konusunda beklentilerini de dile getiren Önder, "BDP'li siyasetçilerin içeride kalmaları hiçbir hukuka uygun değil. Dolayısıyla önümüzdeki Cuma hepsinin tahliyesini bekliyorum. Bunun için paket beklemeye gerek yok. Mevcut cari hukukla hiçbirinin içeride tutulmaması gerekir" dedi.

3 parti aynı noktada

Türkiye'nin hala 12 Eylül Anayasası'yla yönetildiğini ve Meclis Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nda "değiştirilemez" maddeler üzerinde dahi mutabakatın sağlanmadığını

vurgulayan Sırrı Süreyya Önder, sözlerini şöyle sürdürdü: "Anayasada yer alan anti demokratik hükümlerinin ayıklanmaması, vatandaşlık tanımının çağdaş bir noktaya getirilmemesi ve en önemlisi de anadilde eğitimin olduğu gibi muhafaza edilmesi gibi bir konuda CHP, MHP ve AKP'nin aynı noktada hizalanması çözüm süreci için en büyük engellerden birisidir. Bu değişiklikler yapılmadığı takdirde zaten yeni bir anayasadan da söz etmek mümkün değil. Bu anti demokratik noktada duranların demokratik tercihlerinin ne olacağı kestirmek güç değil."

Demokrasi yerine baskı

Gezi Parkı direnişi süreciyle birlikte giderek artan polis şiddetine de değinen Önder, yaşananları tamamen demokratik tercihlerde aramak gerektiğini; demokratik denge ve demokratik siyasetin yöntem olarak benimsenmediği için bunun karşılığı olarak baskı bir yaklaşımın ortaya çıktığını söyledi. Önder, "Bu baskıların sürdürülebilir olduğunu düşünmüyorum. Çünkü halk her anlamda ve hayatın her alanında bunu kabul etmeyeceğini gösteriyor" dedi.

ZEYNEP KURAY / ANF/İSTANBUL

Türk devlet güçlerinin şehitliklere yönelik saldırısı Adana ve Batman'da yapılan eylemlerle protesto edilirken, Lice'de Şehit Amed Şehitliği'ni ziyaret eden yurttaşlar, devam eden mezarlık çalışmasına yardım etti. Amed'in Lice İlçesi'ne bağlı Sisê köyünde çeşitli tarihlerde çıkan çatışmalarda yaşamını yitiren PKK'lilerin mezarlarının bulunduğu Şehit Amed Şehitliği kitlesel olarak ziyaret edildi. Yurttaşlar, yapım çalışması devam eden şehitlikte, mezarlara mermerlerin döşenmesine yardımcı oldu. Dualar okunurken, Bagok Dağı'ndaki Agit Suruç Şehitliği'ne yönelik saldırı da sert bir dille kınandı. BDP Lice İlçe Başkanı Harun Ertuş, "Şehitlikler

Kürt halkının kırmızı çizgisidir. Bu saldırı, Kürt halkının kendisine yapılan bir saldırdır. Devlet ahlaki bir çerçevede sürece ve Kürt halkına yaklaşmalıdır. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir saldırı yapılmamıştır" diye konuştu. "Mezarlıklarda mühimmat var" iddiasına da tepki gösteren Ertuş, "Lice halkı özgürlük savaşında yaşamını yitiren evlatlarının kemiklerini ağaçların ve taşların gölgesinden toplayarak buraya getirmiştir. Herhangi bir saldırı hatasına devlet düşmemelidir" dedi. Öte yandan 14 Temmuz'da açılışı gerçekleştirilen, 170 mezarın bulunduğu şehitlikte, daha sonra defnedilen cenazelerle birlikte sayının 194'e ulaştığı öğrenildi.

Protestoya saldırdı

Mardin'de Bagok Dağı'ndaki şehitliğin askerler tarafından tahrip edilmesi ve gerilla cenazesinin kaçırılması Adana ve Batman'da protesto edildi. Adana merkez Seyhan ilçesinde lastik

yakarak yolu trafiğe kapatan gençler, "Bijî Serok Apo" ve "Şehid namirin" sloganları attı. Polis gençlere zırhlı araçlar eşliğinde tazyikli su, gaz bombası, ses bombası ve plastik mermiyle saldırdı. Gençlerin de karşılık vermesiyle yaşanan çatışma bir süre ara sokaklarda devam etti. Batman'da ise saldırı yürüyüşle protesto edildi. Salih Özdemir Parkı'nda bir araya gelen, aralarında MEYA-DER Batman Şubesi Başkanı Ekrem Değirmenci, BDP Batman İl Eşbaşkanı Rahşan Çarboğa, Batman Belediye Başkan Vekili Serhat Temel'in de bulunduğu yüzlerce kişi Yavuz Selim Mezarlığı'na yürüdü. "Ji bona hovîti û qirkirina li ser gelê me û

xirakirina gorê me em bi tundî şermezar dîkin" yazılı pankart taşıyan kitle, PKK lehine sloganlar attı. Alkış, zılgıt, ıslık ve sloganlar eşliğinde devam eden yürüyüşe, güzergah boyunca esnaf ve yurttaşlar da alkış ve zafer işareti ile destek verdi. MEYA-DER Batman Şube Başkanı Ekrem Değirmenci, "Kürt halkının evlatlarına yapılan bu vahşi saldırı bütün Kürt halkına karşı yapılmıştır. Yapanlar insanlıktan nasibini almamıştır. Kürt halkının evlatlarının kemiklerine bile tahammülleri yok. Yapılan bu çirkin yaklaşımı lanetliyoruz" dedi.

HABER MERKEZİ

Meydanlar anadile açıldı

Anadilde eğitim hakkı için bir haftalık okul boykotu hazırlığı yapılan Kuzey Kürdistan'da eylemler sürüyor. Eylemlerde, "Talepler karşılanıncaya kadar her il, ilçe, kasaba, mahalle ve köyde meydanlarda olacağız" denildi. Anadilde eğitim hakkının tanınması talebiyle Hakkari, Şırnak, Mardin, Amed, Adana, Ankara ve Manisa'da eylemler yapıldı.

Ankara'da BDP kadın komisyonları Meclis Dikmen Kapısı önünde basın açıklaması yaptı. "Zimanê azad çanda azad, welatê azad e" pankartının açıldığı açıklamada, "Bê ziman jîyan na be", "Zimanê dayikê wek şîrê dayikê" dövizleri taşınırken sık sık, "Bê ziman jîyan na be" sloganı atıldı. BDP Ankara Kadın Komisyonları Sözcüsü Şengül Çelik önmükteki Pazartesi günü okulların açılacağı ve bütün çocuklara "Varlığım Türk varlığına armağan olsun" dedirtileceğini belirterek, "Herkesin dilini ve kimliğini unutmamasını isteyecekler. Bu asimilasyon ve zulümdür. Kendi ülkemizde dilimizin yasaklanması vicdansızlıktır" dedi. Ardından okunan basın metninde, "Anadilde eğitim hakkı vazgeçebileceğimiz bir hak değildir. Bu hak yerine gelene

kadar her zaman gündemimizde yer alacaktır. Biz kez daha diyoruz ki, bu asimilasyon politikaları en kısa sürede terk edilsin. Yüzyıla yakın bir zamandır bütün baskı, tehdit ve yok etme girişimlerine karşın halkımız dilini namus bilmiş, sahip çıkıp korumuştur" denildi.

Adana'da Eğitim Sen tarafından "anadilde eğitimin tanınması ve zorunlu din derslerinin kaldırılması" talebiyle toplanan 3 bin 500 imza İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne teslim edildi. Adana Valiliği önünde yapılmak istenen açıklama polis tarafından engellenince sendika üyeleri valilik yakınlarında çevik kuvvet ablukasında açıklama yaptı. "Eğitimde ayrımcılık, ötekileştirme ve dayatmalardan vazgeçilmelidir" pankartını açan grup sık sık "Parasız, laik, anadilde eğitim", "AKP elini okullardan çek" ve "Eğitim hakkı engellenemez" sloganları attı. Eğitim Sen Adana Şube Başkanı Kamuran Karaca, "Eğitimde ayrımcılığa ve dayatmalara son verilmeli, herkesin anadilde eğitim alma hakkına saygı gösterilmelidir" dedi.

Bütün anadiller kutsaldır

Şırnak'ın İdil İlçesi'nde, Eğitim Sen ve Tüm Bel-Sen Temsilciliği ile BDP İlçe Örgütü yöneti-

çerlerini istiyoruz" diye konuştu. **Yasal değişiklikler yapılmalı**

Şırnak'ın Silopi İlçesi'nde ise imza standı açıldı. İmza kampanyasına ilişkin açıklama yapan

çocukların başarısız olmaktan başka seçenekleri olmadığını belirterek, "Bunun en büyük örneği anadilleri Kürtçe olan öğrencilerin sınavlardaki başarısızlıklarıdır" dedi.

Kartal, "Bir toplumun ana sütü gibi helal olan diliyle eğitim istemesine, bu toplum üzerinde kültürel soykırımcı sömürgecilik uygulayan devletin Başbakan'ı 'asla kabul etmeyiz' diyor. Başka bir halkın anadili hakkında hüküm verme hakkını kendinde görüyor. Bizler emekçi ve devrimci öğretmenler olarak bütün anadilleri kutsal biliyor her yurttaşın kendi anadiliyle eğitim

görmesini istiyoruz" diye konuştu.

Yasal değişiklikler yapılmalı

Şırnak'ın Silopi İlçesi'nde ise imza standı açıldı. İmza kampanyasına ilişkin açıklama yapan

'Andımız'a hayır

Amed'de ise, İslami STÖ'ler İstasyon Camii'nde kılınan Cuma namazının ardından "Andımızın kaldırılması ve özgürlüklerinin önünün açılması" talebiyle ortak açıklama yaptı. Cuma namazı sonrası İstasyon Meydanı'ndan İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne kadar yürüyüş düzenleyen 57 STÖ yönetici ve üyesi "Andımız'a hayır!" ve "İrkçılığa hayır!" sloganları attı. Yürüyüş sonrası İl Milli Eğitim Müdürlüğü önünde taleplere ilişkin açıklama yapıldı.

'Dilimiz kimliğimizdir'

Manisa'da BDP İl Örgütü tarafından İl Milli Eğitim Müdürlüğü önünde yapılan açıklamada, anadilde eğitim hakkının güvence altına alınması ve Kürtçenin resmi dil olması istendi. BDP Manisa İl Başkanı Kerem Taylan Kürtçe ve Türkçe yaptığı açıklamada, "Seçmeli Kürtçe, Kürtçe öğrenmek isteyenler için kabul edilebilir ama Kürtler için kabul edilemez" dedi. Taylan, şöyle konuştu: "Kürt kimliğinin kabulünü istiyoruz. Biz varlığımızı başkasının varlığına armağan etmek istemiyoruz. Dilimiz, kimliğimizdir. Kimliksiz ve kişilsiz bir yaşam da istemiyoruz. Anadilde eğitim hakkını alana kadar ülkenin her il, ilçe, kasaba, mahalle ve köyünde meydanlarda olacağız."

HABER MERKEZİ

BDP heyeti İmralı'ya gidiyor

BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, en geç hafta sonuna kadar İmralı'da Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan ile bir toplantı gerçekleştirebileceklerini söyledi.

Demirtaş, Amed'de gazetecilerin sorularını yanıtladı. Hükümetin hazırladığı 'demokratikleşme paketi'ne Öcalan'ın görüşünü alıp-almadığı yönündeki soruyu yanıtlayan Demirtaş, "Biz 20-25 gündür adaya gidemedik. 15 günlük periyotlarla görüşmelerin yapılması ve heyetlerin genişlemesi gerekiyordu. Ne tür görüşmeler olduğuna dair yorum yapamayız. Dolayısıyla paketle ilgili gidildi mi? Bunlar spekülasyon. Varsa öyle bir şey, yanlış olmaz. Sürecin aktörlerinden birisidir. En geç hafta sonuna kadar, Pazar gününe kadar yeni bir heyetin İmralı'ya gideceğini tahmin ediyoruz" yanıtını verdi. "Hükümetin hazırlık sürecinde siyasi partilerle, sivil toplum örgütleriyle paylaşılarak paketi hazırlaması gerekirdi" diyen Demirtaş, paket ile ilgili önerilerinin çözüm sürecinin ikinci aşamasının başında kamuoyuna 25 maddelik somut öneriler şeklinde sunduklarını hatırlattı.

Hükümetin uzun süredir "paket üstünde çalışıyor" havasını yarattığını; ancak paketin başlıklarının bilinmeyen başlıklar olmadığına dikkat çeken Demirtaş, AKP'nin paketi "kendi ajandasını oluşturmak" için bu şekilde gündeme taşıdığını ifade etti.

Rojava sınırına yürüyüş

Nusaybin'de binlerce kişi, Rojava devrimini selamlamak ve Rojava'daki katliamları kınamak amacıyla sınıra yürüdü. BDP Nusaybin İlçe Örgütü öncülüğünde binlerce kişi, İpekyolu Mahallesi'nde bulunan Şirin Sokak'ta bir araya geldi. Buradan Rojava sınırına doğru yürüyüşe geçen kitleye BDP'li seçilmişler ve çok sayıda STK temsilcisi de eşlik etti. Kitle yürüyüş boyunca sık sık, "Bijî berxwedana YPG", "PKK halktır, halk burada" sloganları attı. Sınara varan kitle özgürlük ve demokrasi mücadelesinde yaşamını yitirenler anısına bir dakikalık

saygı duruşunda bulundu. Burada açıklama yapan BDP Mardin İl Eşbaşkanı Reşat Kaymaz, her zaman Rojava halkının yanında olacaklarını ifade ederek, "Rojava'nın gösterdiği bu özgürlük mücadelesinde sadece Rojava halkı özgür olmayacak, bizler de özgür olacağız. AKP, Amerika, Avrupa devletleri bilsin ki Rojava halkı yalnız değildir. Her zaman bizler, özgürlük mücadelesi verenler, onların yanında olacağız. AKP, ambargo ve desteklediği çetelerle katliamlar yaparak yıldırımaya çalışıyor. Rojava devrimini bu katliamları

yaparak engelleyemezsiniz" dedi. 5 dakikalık oturma eyleminin ardından yürüyüş sona erdi.

Boykota kadar devam

Anadilde eğitim talebiyle Urfa'nın Viranşehir İlçesi'nde yürüyüş düzenlendi. Hakkari, Iğdır, Adıyaman ve Amed'de ise imza toplandı. Anadilde eğitim için başlatılan başlatılan kampanya çerçevesinde Kürtler yine alanlardı. BDP Viranşehir İlçe Örgütü ve Eğitim Sen Viranşehir Temsilciliği öncülüğünde, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne yürüyüş düzenlendi. BDP yöneticileri, sendika ve sivil toplum örgütleri temsilcilerinin de yer aldığı yürüyüşte, "Em perwerdehiya zimanê dayikê dixwazin", "Dilsiz yaşam olmaz" yazılı pankartlar taşındı.

Polislerin TOMA ve zırlı araçlarla kitleyi takibi gerginliğe neden oldu. Yürüyüşün ardından polis kitlenin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne ait bahçeye girişine izin vermemesine kitle tepki gösterdi. Basın açıklaması yapan BDP İlçe Eş Başkanı Servet Kılıç, "Biz kimliğimizi istiyoruz! Varlığımızı başkasının varlığına armağan etmek istemiyoruz. Dilimiz, kimliğimizdir. Kimliksiz bir yaşam istemiyoruz. Anadilimiz için mücadele veriyoruz. Bu mücadelemiz devam edecektir" dedi. Açıklamanın ardından oturma eylemi yapıldı.

Hakkari'de dilekçe verildi

Hakkari'deki sivil toplum örgütleri ve siyasi partilerin içinde yer aldığı Hakkari Emek ve Demokrasi Platformu, anadilde eğitim hakkı önündeki engelleri protesto

etmek ve topladıkları dilekçeleri teslim etmek amacıyla Hakkari Belediyesi önünde biraraya gelerek, Hakkari Milli Eğitim Müdürlüğü'ne yürüdü. Yürüyüşün

ardından konuşan KURDÎ-DER Hakkari Şube Eş Başkanı Vasfi Ak, anadilin bir hak olduğunu belirterek, "Dilin özgür olmadığı yerlerde, eşitlik ve demokrasiden bahsedilemez. Anadilde eğitimin yasaklanması insanlığın yok edilmesi girişimidir" dedi.

Açıklamadan sonra toplanan dilekçeler Milli Eğitim Müdürlüğü'ne teslim edildi.

Belediye çalışanları imza topladı

Amed'de, KURDÎ-DER ve Eğitim Sen öncülüğünde anadil hakkının tanınması için başlatılan imza kampanyası çerçevesinde belediye çalışanları da imza topladı. "Çocuklarımızın anadilde eğitim görmelerini istiyorum" başlığıyla imza toplanan Amed Büyükşehir Belediyesi çalışanları, topladıkları dilekçeleri İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne teslim edecek.

Konuya ilişkin açıklama yapan Tüm Bel-Sen Diyarbakır Şube Başkanı Medeni Alp-kaya, "Demokratik taleplerimizi demokratik yol ve yöntemlerle dile getirmeye devam edeceğiz" diyerek, kampanya çerçevesinde örgütlü oldukları tüm belediyelerde imza toplayacaklarını ifade etti.

Adıyaman'da stand

Eğitim Sen Adıyaman Şubesi, anadilde eğitim ve zorunlu din derslerinin kaldırılması talebiyle imza standı açtı. Yoğun ilgi gören imza standında, toplanacak imzalar İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne teslim edilecek. Kampanyaya ilişkin bilgi veren Eğitim Sen Adıyaman Şube Başkanı Hediye Kılınc, "Adıyaman'da yaklaşık 10 gündür bu kampanyayı hem işyerlerinde hem değişik mahallelerde yaptık. Halktan da özellikle anadilde eğitime karşı çok ciddi bir sahiplenme gördük" dedi.

Anayasal gerekçeyle ret!

Anadilde eğitim için BDP Iğdır İl Örgütü tarafından başlatılan kampanya kapsamında 23 Ağustos'ta çok sayıda yurttaş, dilekçeleriyle Iğdır İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne başvuruda bulundu. Başvuruda bulunanlardan Mehmet Alp isimli yurttaşın başvurusuna ilişkin yanıt adresine gönderildi. Başvuruya verilen yanıtta "Anadilde eğitim" talebine Anayasa'nın değişmez maddeleri arasında bulunan ve "Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi dili Türkçedir" hükmünü içeren 3. maddesine aykırı olduğu gerekçesiyle olumsuz yanıt verildi.

HABER MERKEZİ

Новорожденные беженцы в лагерях Курдистана

Саруна Саид, беженка-курдянка из Сирии, родившая двоих детей путем кесарева сечения, находится на девятом месяце беременности и томится в лагере беженцев в Иракском Курдистане. Она не была у врача в течение

нескольких месяцев и боится за ребенка, которого носит под сердцем. "Я очень обеспокоена тем, что этот лагерь - не место для рождения ребенка", говорит она корреспонденту "Rudaw".

Но сотрудники министерства здравоохранения в Сулеймании, где находится лагерь, настаивают, что местный медицинский центр может помочь беременным, заявляя, что в особых случаях беременные беженки могут обследоваться в больницах за пределами лагеря.

"Мы переводим беременных женщин в больницу по соседству для нормальных родов. Тем не менее, матери, которым, возможно, потребуется операция, будут отправлены в главный госпиталь в Сулеймании", говорит Омер Мирза, сотрудник медицинского центра.

"Медицинский центр имеет потенциал для оказания срочной помощи беременным женщинам, прежде чем они будут переведены в больницу", заявил пресс-секретарь департамента здравоохранения, Симанад Халиль, добавив, что центр имеет специалиста-педиатра. По его словам, мобильная медицинская бригада врачей-добровольцев и медицинских сестер посещает лагерь ежедневно.

Всемирная организация здравоохранения (ВОЗ) призывает правительства и гуманитарные организации всегда помнить о беременных женщинах во время стихийных бедствий и конфликтов. "Они требуют физиологической и физической поддержки", подчеркивается на веб-сайте ВОЗ.

По оценкам ООН, из двух миллионов сирийских беженцев, спасающихся от гражданской войны, около 200 000 находятся в Курдистане. 50000 из них прибыли в прошлом месяце, после того, как чиновники Курдистана вновь открыли пограничный переход.

Число новорожденных среди беженцев в лагерях Курдистана неизвестно.

По сообщениям СМИ, которые ссылаются на должностных лиц ООН, в лагере беженцев "Zatari" в Иордании, где находится более 100 тысяч сирийских беженцев, каждый день рождаются десятки детей.

Фонд ООН по народонаселению оказывает некоторую помощь беременным матерям в лагере "Domiz".

Хогер Исмаил, отец новорожденного, рассказал, что его жена была доставлена в больницу в Сулеймании. "Слава Богу, и жена, и ребенок чувствуют себя хорошо", говорит он.

Премьер-министр Барзани: Наш богатый и яркий регион привлекает прямые иностранные инвестиции

Премьер-министр Курдистана, Нечирван Барзани, изложил свою политику по привлечению прямых иностранных инвестиций в Курдистан, развитие человеческого потенциала и борьбе с коррупцией в сентябрьском выпуске обзора "The Review Kurdistan". Он пишет: "Наш богатый и яркий регион может быть использован в качестве платформы для ведения бизнеса во всем Ираке. Этот регион является не только рынком для 5 миллионов человек, но имеет доступ к рынку 30 миллионов". Говоря о важности образования, премьер-министр подчеркивает: "Хорошо образованное общество важно для

каждой нации, но, возможно, это более важно в этом регионе, так как многие из наших людей были лишены образования из-за конфликтов и геноцида, а большинство не могли выезжать за границу". Премьер-министр Барзани затрагивает тему реформы по содействию прозрачности и отчетности.

"Совет инвестиций КРГ в настоящее время имеет управление в каждой провинции с полномочиями выдачи лицензий на инвестиции, независимо от штаб-квартиры Совета в Эрбиле", пишет он, добавляя, что КРГ планирует ввести законодательство для дальнейшего развития финансового сектора.

Бывший спикер парламента Иракского Курдистана, Камал Киркуки, говорит, что столь ожидаемая курдами Ближнего Востока национальная конференция, которая должна состояться в Эрбиле, была отложена во второй раз, потому что совпала с интенсивной избирательной кампанией в курдском регионе, а не из-за вмешательства государств региона.

Конференция, первоначально запланированная на 24 августа, было перенесена на 15 сентября, но в настоящее время отложена до ноября.

Киркуки, который представляет мощную "Демократическую партию Курдистана" (ДПК) в оргкомитете конференции, опроверг сообщения СМИ о том, что пан-курдская конференция отложена из-за давления со стороны соседних стран, таких как Иран или Турция.

"Эта конференция [проводится] для всех курдов и для каждого [в отдельности]. Она несет в себе послание мира. Но, так как она мешает избирательной кампании, мы решили, что это приведет к обратному результату", сказал Киркуки в интервью турецкой газете "Today's Zaman" в столице Курдистана, городе Эрбиль.

Однако Мухаммад Тофик, главная фигура в крупнейшей оппозиционной партии Иракского Курдистана, "Движении за перемены" (Горан), ранее заявил корреспонденту той же газеты, что конференция была отложена из-за давления со стороны некоторых региональных стран, которые, впрочем, он не назвал.

Курдские СМИ приписывают отсрочку конференции глубоким разногласиям

Курдская конференция не будет вредить интересам соседей

между курдскими группами по поводу числа делегатов на конференции от раз-

личных курдских районов Турции, Ирака, Ирана и Сирии, и вопросу, кто должен быть назначен президентом конференции. В попытке успокоить страны региона касательно целей конференции, Киркуки заявляет, что конференция "имеет важное сообщение для народов региона и государств. Она несет в себе сообщение существования и ненасильственных решений". "Сегодня мы хотим говорить от своего имени. Мы уважаем Анкару и Тегеран. Но мы хотим быть теми, кто говорит от своего имени, а не от имени них, или [позволить] Башару [аль-Асаду] говорить за нас", добавил он. Касаясь сложной геополитики региона, Киркуки говорит, что курды должны работать в контексте конкретных условий, с которыми они сталкиваются в каждой из четырех стран с круп-

ным курдским населением, а именно в Турции, Иране, Ираке и Сирии. Когда его спросили, почему приглашение на конференцию осуществляется от имени Масуда Барзани, президента Курдистана, Джалляля Талабани, курдского президента Ирака, и заключенного лидера "Рабочей партии Курдистана" (РПК), Абдуллы Оджалана, учитывая спекуляции о том, что участие РПК в конференции вызвало негативную реакцию Анкары, Киркуки ответил, что Турция ведет прямые переговоры с Оджаланом о решении давнего курдского вопроса в своей стране. Киркуки добавил, что курды в каждой стране должны определить форму их отношений с правительствами и народами стран, в которых они живут. По его словам, организаторы конференции намерены также пригласить представителей турецкого, иранского и иракского правительства, а также политиков, представляющих сирийские оппозиционные группы. В своем интервью турецкой газете Киркуки также упомянул, что международное сообщество не прилагает достаточных усилий, чтобы помочь сирийским беженцам в Курдистане. "Региональное правительство Курдистана не может заполнить все пробелы. Международные организации, Европейский Союз и Турция должны помочь нам. Это то, что за пределами наших возможностей", сказал он, предупредив, что без помощи международных сторон, наступающая зима может привести к "катастрофе".

Основатель РПК говорит, что мирный процесс с Турцией еще не закончен

В заявлении Селахаттина Челика, одного из основателей "Рабочей партии Курдистана" (РПК), говорится, что группа прекращает отступление из

которая не совершила никаких встречных шагов в процессе.

"Турция не предприняла никаких шагов для решения курдского вопроса... Понятно,

Турции, но это не следует рассматривать как повторное объявление войны. Хотя, предупреждает он, "в конце концов, война может возобновиться в любом случае". Об этом пишет агентство "Rudaw". Командир РПК, Джамиль Байик, объявил на прошлой неделе, что он остановил вывод своих партизан из Турции, - процесс, который был начат в мае в рамках мирного урегулирования курдской проблемы. Байик заявил, что решение было принято в ответ на бездействие Турции,

что парламент Турции выступает против курдской идентичности и курдского языка", заявил Челик, вторя комментариям командира РПК, который обвиняет Анкару в невыполнении условий мирного процесса.

Некоторые турецкие СМИ рассматривают решение РПК положить конец мирному соглашению в качестве рычага против Турции, направленного оказать давление на Анкару, чтобы та не выступала против режима президента Башара Асада в Сирии. Руководство

РПК, включая его заключенного в тюрьме лидера, Абдуллу Оджалана, в течение многих лет базировалось в Сирии, пользуясь поддержкой правящего режима. Группа отрицает свои связи с Дамаском, но Турция всегда обвиняла режим Асада в использовании РПК в качестве инструмента давления на Анкару.

В сирийской гражданской войне Турция поддерживает повстанческие силы оппозиции, которые ведут борьбу за вытеснение Асада. С другой стороны, РПК обвиняется в закулисных сделках с Дамаском через свое сирийское ответвление - "Партию Демократического Союза" (PYD), которая после начала гражданской войны в 2011 году взяла под контроль курдские районы Сирии. "Я не думаю, что они (РПК) смогут иметь значительное влияние на ситуацию в Сирии", говорит Челик, добавляя, что, скорее всего, Иран и Сирия требуют от РПК оказать давление на Турцию. Челик считает, что это стоит за решением РПК остановить вывод.

"Но это не должно означать прекращения мирного процесса", советует он.

После нескольких лет переговоров между турецкой разведкой и Оджаланом, обе стороны, наконец, согласились на мирный договор.

РПК согласилась вывести свои войска, а Турция обязалась рассмотреть культурные и политические права более 15 миллионов курдов, десятилетиями живущих в угнетении, и получающих тюремные сроки даже за выступление на курдском языке. "РПК может организовать демонстрации в городах, укрепить свои внешние связи и уточнить свои намерения общественности", предлагает Челик. "То, что они делают сейчас - недостаточно". Между тем, говорит Челик, РПК должна быть терпеливой, если хочет, чтобы мирный процесс был доведен до конца. Он говорит, что Турция в настоящее время занята кризисом в Сирии, а в скором времени будет занята своими местными выборами. На фото AFP: Демонстранты в Диярбакыре (Турция) несут транспаранты в поддержку РПК: "Мы боремся за жизнь, мы умираем за мир".

Барзани предупреждает врагов Курдистана

Президент Курдистана Масуд Барзани в среду выступил с предупреждением против создания политических схем, призванных свести на нет достижения курдов, подчеркнув при этом необходимость сохранения "духа сопротивления", и высоко оценив роль других компонентов иракского народа, поддерживающих курдов на пути "свободы и сосуществования".

"Сентябрьская революция во главе с Барзани была в состоянии положить конец идеям и целям врагов, которые считают, что курдский народ не может позволить себе жить одним домом. Поэтому сентябрьская рево-

люция посеяла дух сопротивления и отказа от несправед-

Барзани в своей речи по случаю 52-й годовщины Сен-

годовщину революции, мы должны вспомнить о роли наших соотечественников - арабов, туркмен, ассирийцев и халдеев, которые боролись с нами и отдавали свою жизнь за свободу и сосуществование", сказал президент.

"Это была революция всех классов и категорий людей, в ней женщины играли большую роль и приносили жертвы для своего народа и Родины".

"Курдистан является свидетелем прогресса и устойчивого развития, он стал примером безопасности, мира и строительства, и мы все еще должны питаться духом сопротивления, уверенности в себе и единства, которые

были вдохновлены большой Сентябрьской революцией, потому что наши люди по-прежнему сталкиваются с теми схемами, которые пытаются подорвать их волю", добавил Барзани.

Вооруженное сентябрьское восстание вспыхнуло в начале шестидесятых годов прошлого века. Его возглавил покойный курдский лидер Мулла Мустафа Барзани, выступив против сменявших друг друга правительств Ирака. В 1975 году, после подписания "Алжирского соглашения" между правительством шаха Ирана и иракским правительством во главе с партией Баас, восстание потерпело неудачу.

ливости и тирании в сердцах курдского народа", заявил Барзани в своей речи по случаю 52-й годовщины Сентябрьской революции. "Сегодня, когда мы отмечаем

Иракский Курдистан переживает кризис из-за всплеска притока сирийских беженцев, заявил Фалах Мустафа Бакир, руководитель департамента внешних связей Регионального правительства Курдистана (КРГ), в эксклюзивном интервью с "Аль-Монитор".

Сирийских беженцев в Иракском Курдистане сейчас 220000, и эта цифра увеличивается на 500-1000 человек каждый день. Прибывают сирийские арабы и христиане, а также курды. Бакир, который находится в Вашингтоне для встреч с политиками США, заявил, что этот кризис "не заметили в международном сообществе". Беженцы нуждаются в помощи, жилье, образовательных услугах, некоторые из них находятся в лагерях, некоторые из них разбросаны по городам, сказал он, добавив, что этот вопрос является одним из приоритетов в его дискуссиях в Вашингтоне. Мустафа Бакир говорил о необходимости сбалансировать поддержку КРГ сирийским курдам и его широкие региональные цели, в том числе поддержание хороших отношений с Турцией, которая выступает за смену режима в Сирии.

"В Сирии проживают около 3000000 курдов", сказал он. "Они были лишены своих прав, они не пользовались своими правами человека, культурными правами, национальными правами. Некоторые из них были также лишены права гражданства. Таким образом, мы думаем, что это [восстание в Сирии, которое началось в марте 2011] - возможность для них получить лучшее будущее. Мы понимаем, что Сирия является суверенным государством, независимым государством. Мы не хотим, чтобы наши действия рассматривались как вмешательство во внутренние дела Сирии, или нас обвинили в том, что мы нарушаем границу".

Мустафа Бакир объяснил, что амбиции сирийских курдских оппозиционных групп не обязательно соответствуют целям широкой сирийской оппозиции. "Да, курды являются частью оппозиции, но не этой оппозиции", сказал он, имея в виду Сирийский Национальный совет.

"Как оппозиция они [курды] пострадали от рук режима, они были жестоко подавлены, и не могли пользоваться своими правами в Сирии. Но дело в том, что нынешняя оппозиция до сих пор не готова признать права курдов, и не готова двигаться вперед, чтобы признать их", сказал он.

"Для нас важно, чтобы курдский народ был признан как народ, чтобы его права и его будущее были гарантированы и защищены впоследствии", сказал Фалах Мустафа. "Но есть одна вещь, - курды не борются, чтобы получить

Фалах Мустафа о беженцах Сирии и Иракском Курдистане

власть в Дамаске. Курды хотят иметь демократическую систему, систему, при которой они могли бы пользоваться своими правами. Они работают над формулой управления, своего рода системой управления, при которой они согласятся на сотрудничество с остальными группами сирийской оппозиции".

"Что касается Турции. Произошло большое развитие наших отношений, появилось лучшее понимание, более тесное сотрудничество, качественный диалог. ...Таким образом, у нас нет каких-либо скрытых вопросов повестки дня, и мы не будем делать ничего, что может представлять угрозу для Турции. Я считаю, Турция понимает позицию КРГ очень ясно, потому что у нас нет скрытой повестки дня".

Фалах Мустафа Бакир описал турецкий мирный процесс с "Рабочей партией Курдистана" (РПК) как "беспроблемную" ситуацию.

"КРГ с самого начала приветствовало его и предложило свою помощь, если она требуется", сказал Бакир. "Наше руководство сыграло свою роль в общении обеих сторон, и считает, что процесс в интересах обеих сторон, и что это беспроблемная ситуация. Мы за то, чтобы этот процесс продолжился. Это может занять некоторое время, он не может быть легким процессом после всех этих лет борьбы, но важно его завершить".

Бакир также описал недавний прогресс в отношениях между Эрбилем и Багдадом. "Как вы знаете, в конце апреля [премьер-министр КРГ] Нечирван Барзани посетил Багдад, что рассматривалось как прорыв. У него был очень открытый, откровенный разговор с премьер-министром Ирака Нури аль-Малики, с председателем [Иракского Совета представителей] Усамой аль-Нуджаифи и с другими руководителями страны. На встречах говорилось о проблемах Ирака, политическом процессе и отношениях КРГ и Багдада".

"Рамочное соглашение из 7 пунктов было подписано двумя премьер-министрами. Он [Барзани] пригласил премьер-министра посетить Эрбиль. Он [Малики] посетил Эрбиль и встретился с президентом [Курдистана] [Масудом] Барзани, а также президент Барзани посетил Багдад. Это была попытка руководства ослабить напряженность, чтобы вернуть ситуацию в нормальное состояние, и начать говорить друг с другом". По мнению Бакира, потепление в отношениях не включает прорыв по нерешенным вопросам, например, по

федеральному закону о углеводородах и силах пешмарга.

"Вопросы есть. КРГ нужен партнер, партнер, который имеет политическую волю для решения вопросов", сказал

министр. "До сих пор этого не хватает Багдаду, хотя были созданы комитеты для работы над этими вопросами. ...Я считаю, что у нас нет много времени, чтобы сосредоточиться на некоторых из этих серьезных проблем. Но если есть желание, мы можем рассмотреть некоторые из вопросов, которые легче решить и решить их до выборов [в 2014 году]. В противном случае, мы полны решимости сохранить ситуацию как она есть, чтобы продолжить диалог, работать в комитетах, встречаться для решений, с тем, чтобы после выборов в 2014 году в Багдаде иметь пакеты проектов, которые будут неотъемлемой частью процесса формирования правительства". Одним из вопросов, который вряд ли будет решен до выборов, является федеральный закон о нефти. "У нас есть собственный подход к нефти", сказал Бакир. "Есть определенные права, которые мы получили, и мы не готовы идти на уступки по этим конституционным правам", заявил Фалах Мустафа. Он также подчеркнул заинтересованность КРГ в хороших отношениях с Ираном, и выразил осторожные надежды на избрание президента Хасана Роухани. "Премьер-министр КРГ [Нечирван Барзани] был приглашен на церемонию инаугурации нового президента Исламской Республики Иран", сказал он. "Мы хотим иметь нормальные отношения, но ясно, что это в основном культурные и экономические связи, которые у нас есть друг с другом. ... Я не знаю, увидим ли мы какие-то изменения в политике Ирана, но мы должны подождать и

посмотреть, потому что слишком рано определять подход нового президента".

Бакир описал настроения в Иракском Курдистане перед региональными выборами 21 сентября.

"КРГ имеет право гордиться обеспечением подхода, при котором народ Курдистана может практиковать демократический опыт. Мы сыграли свою роль в развитии региона, и это само по себе является важным шагом, когда мы гарантируем, что ящики для голосования являются способом передачи власти", сказал он.

"Во-вторых, как и в любом другом зарождающемся обществе, люди заботятся о своем личном благополучии, люди заботятся о своих доходах, люди заботятся об условиях жизни, люди заботятся об услугах, об управлении, о справедливости, о равенстве услуг, лучшей системе образования, лучшей системе здравоохранения, социальной системе. И я считаю, сейчас у нас есть соответствующее этому правительство во главе с ДПК, ПСК и другими партнерами. Люди видят разницу. Но на этот раз стороны участвуют самостоятельно, и мы узнаем в течение выборов, за кого отданы голоса.

"А пока стороны проводят кампанию, они пытаются достучаться до избирателей, чтобы объяснить свои политические программы. Мы пригласили большое количество международных наблюдателей в Курдистан, - членов посольств из Багдада, консульств в Эрбиле, - их делегации и организации должны быть свидетелями демократического процесса, который происходит в регионе. Мы уверены, что это будет еще один успех", сказал он. Фалах Мустафа Бакир рассказал, что иракские курды думают о своем их положении во взрывоопасном регионе.

"Честно говоря, когда люди видят, все эти события, курды говорят, что наступает наше время", сказал министр. "Это также возможность для людей, которым было отказано в их идентичности, для людей, которым было отказано в их правах. Мы считаем, что это правильная вещь, ...и курды заслуживают того, чтобы иметь лучшее будущее, - но как нация. У нас есть мечта, и у нас есть амбиции. И мы считаем, что это может быть достигнуто только через мир, когда приходит власть, когда она играет важную роль в управлении ожиданиями людей, и объясняет людям, где мы находимся, какие риски, какие преимущества и какие лучше поступить".

ДИПЛОМАТ

№ 33 (232) 16 - 22 сентября 2013 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Президент Барзани встретился с руководителями "Аль-Иракии" и "Иракского национального конгресса"

В среду президент Курдистана, Масуд Барзани, встретился с главой списка "Аль-Иракия", Айядом Аллави, и лидером "Иракского национального конгресса", Ахмедом Чалаби. На совещании в столице Эрбиле обсуждались вопросы политики, безопасности и экономического развития в Ираке, а также кризис в Сирии. Айяд Аллави сказал, что политический процесс в стране нужно вывести на правиль-

ный путь, и подчеркнул важность сотрудничества между политическими сторонами в независимой нацио-

нальной повестке дня. Со своей стороны, президент Барзани

заявил, что Ирак нуждается в поддержке соглашений, а также в независимой национа-

ра в Курдистане, президент сказал, что эти выборы будут способствовать дальнейшему укреплению основ демократии в регионе. Он добавил, что избирательная кампания проходит в спокойной атмосфере. Президент Барзани также проинформировал г-д Аллави и Чалаби о целях запланированной Курдской национальной конференции, которые заключаются в послании мира народам региона.

Анкара опровергла обсуждение пакета реформ с курдским лидером

Администрация премьер-министра Турции опровергла сообщения СМИ о том, что

содержание подготовляемого правительством пакета правовых реформ, предназначенного для укрепления демократии, обсуждалось с находящимся в тюрьме лидером Рабочей партии Курдистана (РПК) Абдуллою Оджаланом.

В заявлении канцелярии премьер-министра Турции, опубликованном 13 сентября, подчеркивается, что сообщения об обсуждении запланированных реформ с кем бы то ни

было, кроме соответствующих государственных структур, не соответствуют истине. "Как заявил премьер-министр Турции Реджеп Тайип Эрдоган, пакет демократизации будет обнаружен на следующей неделе премьер-министром после встреч с участием соответствующих министров", - цитирует заявление Today's Zaman. Заявление правительства о планах по представлению "пакета демократизации" прозвучало после приостановки РПК вывода своих боевиков из Турции.

вопрос", сказал вице-премьер. "Члены организации должны были покинуть Турцию в июне и июле, но они этого не сделали". Ведущие члены РПК неоднократно требовали, чтобы им

разрешили провести переговоры с Оджаланом, лидером РПК, который находится в заключении на острове Имрали, для того, чтобы процесс урегулирования проходил открыто. "Это не возможно", сказал Арынч, добавив, что "брат и сестра [Оджалана] могут посетить его [на Имрали]". "Когда есть хорошие условия, наше правительство будет делать все возможное для демократизации", заключил вице-премьер.

ставит больше свобод турецким курдам в рамках процесса урегулирования. "Скорее всего, на следующей неделе, я объявлю о пакете демократизации во время большой встречи с прессой, сказал Эрдоган на открытии выставки в Стамбуле в четверг.

"Когда работа [над пакетом реформ] будет завершена, господин премьер-министр объявит о его содержании", сказал Арынч, добавив, что пакет будет передан в парламент в октябре. Арынч отказался комментировать последние высказывания ведущих членов "Рабочей партии Курдистана" (РПК) о прекращении вывода ее сил из Турции, давая понять, что он не считает это достойным ответа. "Мы не стремимся ответить. Процесс урегулирования, запущенный нами, продолжается. Но если эта организация будет повиноваться тому, что говорит ее лидер, это уже другой

Образование на курдском языке не стоит в повестке дня турецкого правительства

Говоря о процессе урегулирования курдского вопроса в стране, ведущий правительственный чиновник Турции заявил в четверг, что введение законодательства об обучении в государственных школах на других языках, кроме турецкого, не стоит на повестке дня правительства.

"Есть некоторые замечания об [определении] родного языка [официальным] языком обучения. Этот вопрос не стоит на повестке дня", заявил вице-премьер Турции, Бюлент Арынч, в интервью новостному каналу "NTV".

Новый пакет демократических реформ, над которым работает правительство Турции, как ожидается, будет завершен в пятницу. В ближайшие дни премьер-министр Турции Реджеп Тайип Эрдоган будет информировать общественность о содержании пакета, который как ожидается, предо-

ПОСЛЕДНЯЯ страница

Барзани и Чалаби обсудили кризис безопасности в Ираке

Глава правительства Иракского Курдистана (КРГ), Нечирван Барзани, обсудил с лидером "Иракского Национального

конгресса", Ахмедом аль-Чалаби, политические вопросы и последствия кризиса безопасности в Ираке. Обе стороны подчеркнули необходимость стабилизации политической ситуации и ужесточения контроля над безопасностью во всех частях страны. Как мы уже сообщали, ранее президент Курдистана, Масуд Барзани, встретился с главой списка "Аль-Иракия", Айядом Аллави, и лидером "Иракского национального конгресса", Ахмедом аль-Чалаби, а также с делегацией "Аль-Иракии".

Гобеди открывает первый в Курдистане институт кинематографии

Курдский режиссер Бахман Гобеди объявил в субботу об открытии первого специализированного института кинематографии Эрбиле, столице Курдистана, который назван Институт кино "Herbank", подчеркнув, что его работа начнется в ближайшие недели. Институт будет готовить кадры для курдского кинематографа, прием заявок на первый учебный год начинается в ближайшие недели, заявил Гобеди, который является лауреатом многих международных кинопремий. Он подчеркнул, что институт является первым такого рода учебным заведением в Курдистане и Ираке, и будет готовить специализированный технический персонал, актеров, сценаристов и режиссеров. Гобеди отметил, что институт обеспечен персоналом преподавателей высокого уровня из Ирана, США и некоторых европейских стран. Преподавание в институте "Herbank" будет вестись на курдском языке, и, по желанию студентов, на английском.

Багдад достиг соглашения с ВР о развитии месторождений Киркука

Иракский министр нефти заявил в среду, что Багдад достиг соглашения с британской компанией ВР по поводу разработки месторождений Киркука, который является предметом спора между Региональным правительством Курдистана (КРГ) и федеральным правительством Ирака. Курдистан отвергает любые договоры на разработку месторождений Киркука, если они не заключались в консультации с ним и не получили его одобрение. Министр Абдул Карим аль-Луаиби сообщил журналистам в кулуарах форума азиатских министров энергетики в Сеуле, что Ирак достиг соглашения с ВР, не оговорив детали соглашения, и не сообщив, будет ли Багдад проводить консультации с КРГ. ВР ведет переговоры с Багдадом более года. Ранее сообщалось, что британская компания потратит \$ 100 млн, чтобы помочь остановить развал производства месторождений, а пока проводит исследования месторождений нефти.

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Azərbaycan şöbəsinin redaktoru:

Ramiz Cəbraylov

Xüsusi müxbir:

Sakit ÇIRAQLI

Региональный корреспондент:

Усуб ТЕЙФУР

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

www.diplomata-kurdi.com

Ünvan: Bakı şəhəri 40, küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakü 40, soqaq

S.Mehmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку 40, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində uyğun sahifələnilib və "Bəxtiyar-4" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500